

DOMOLJUB

Izda ja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 53.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1908.

Leto XXI.

Za novo leto.

Zopet kliče »Domoljub« svojo armado. S prihodnjim letom se prične nova važna doba. Na Kranjskem ima S. L. S. v deželnem zboru večino in prične se plovito, resno delo. Z nasprotniki se ne bo treba več tako rokaviti kot dozdaj; obsojeni so za neznatno manjšino in če bi se tudi z Nemci zvezali, ne opravijo nič. Pač bo treba v nekaterih občinah pomesti liberalne ostanke in pripravljati tla, da tudi po mestih dobi vaje v roke Bogu in domu zvesto ljudstvo.

Na Goriškem bodo skoraj gotovo nove volitve za deželni zbor; na Štajerskem bodo gotovo in pri njih bo naša »Kmečka zveza« morala napeti vse sile, da vrže združene nasprotnike. Tudi na Koroškem je upanje, da si pribore Slovenci nekaj več mest v deželnem zboru.

V državnem zboru pride na vrsto poleg prepotrebne novega zakona proti kužnim boleznim izprememba hišnega razrednega davka, predvsem pa starostno zavarovanje. V tem času dokazovati potrebo »Domoljuba«, se nam zdi naravnost odveč. Naš list se je že tako udomačil med ljudstvom, da mu njegove veljave nihče ne vzame. Zato smo si svesti, da se bo število njegovih naročnikov znatno pomnožilo. V prvi vrsti je naš list namenjen kmečkemu ljudstvu. Prihodnje leto bomo vsled tega priobčevali vsakemu umljivo pisana pojasnila tistih postav, ki se tičejo kmečkega stanu. Že večkrat smo povdarjali, da kmet drži pokoncu narod in državo. Zato ponavljamo venomer: Slovenski, krščanski kmetje, združite se! Vkup, uboga gmajna!

Sumljivo poka kmečki stan. Pri ljudskem štetju leta 1900 se je pokazalo, da je med 1000 le 644 oseb v domačem kraju. V Avstriji so našli nad devet milijonov

ljudi izven njihovega doma. Večinoma zapuščajo deželo in se selijo v mesta in v kraje, kjer so velike tovarne. Mnogo jih gre tudi iz države. Črez morje jih je šlo do leta 1880 samo krog 10.000. Od leta 1900 do 1905 smo pa samo v Severni Ameriki imeli iz Avstrije 526.416 oseb. Iz cele države, torej tudi z Ogrskega in Hrvaškega, je šlo tjakaj lansko leto (1907) 338.452 izseljencev; iz nobene evropske države ne toliko; domala četrtnina vseh ljudi, kar se jih je naselilo lani v Zedinjenih državah, je izpod našega cesarja. Največ teh novih romarjev daje kmet, in sicer zlasti slovenski in hrvaški.

Ta resnica se vidi že iz ljudskega štetja leta 1900. V občinah, ki imajo nad 20.000 prebivalcev, se je našlo samo 431 takih, ki so bili tam rojeni; vsi drugi so se priselili. V mestih se je od leta 1880 do 1900 pomnožilo prebivalstvo za 30 od sto; na kmetih samo za 5 od sto. Število oseb, ki se pečajo s kmetijstvom, se je pa znatno zmanjšalo. Leta 1880 je bilo med 1000 prebivalci naše države nad 600 kmečkih, leta 1890 že samo 559; leta 1900 pa 527. Izseljevanje se je zlasti zadnja leta silno pomnožilo; zato je popolnoma gotovo, da danes kmečko ljudstvo že nima več polovice v državi. Kam pridemo, če pojde tako naprej? Vse te številke pojejo eno žalostno pesem, da ima kmet sicer vedno več dela, pa vedno manj zaslužka. Kdor to premišlja, mora pritrditi, da bi bila za kmeta smrt, ko bi se starostno zavarovanje raztegnilo samo na tovarniške delavce. Že zdaj tišči vse ven; potem bi bilo to še mnogo hujše. Vedno še slišimo, da se po nekaterih krajih govori proti zavarovanju kmetov in kmečkih poslov. Tisti liberalčki, ki se skrivajo pod larvo neodvisne kmečke stranke, hujskajo, kar morejo. V Cerkljah na Gorenjskem so spravili skupaj neznaten shodek, kjer so po-

slušali znanega babčevega fanta. To rovanje je voda na mlin sovražnikov kmečkega stanu. Seveda bo tudi ta trud zastoj. Pri vseslovenskem kmečkem shodu pridejo kmetje do svobodne besede. Poslanci jim bodo pojasnili nameravano zavarovanje; sklepali bodo pa sami. Dne 19. t. m. se je v državnem zboru izvolil poseben odsek 52 poslancev, ki se bo posvetoval o predloženi postavi. Izmed naših sta v njem Gostinčar in dr. Krek. Posvetovanje se prične šele v drugi polovici meseca januarja. »Domoljub« je nekaj poglobitnih reči že pojasnil; poskrbeli bomo, da bo imel v tem oziru tudi zana-prej natančna poročila. Že zato je potrebno, da se čim največ razširi. Bog blagoslovi naše skupno delo.

Vestnik „Kmečkih zvez“.

»Kmečka zveza« za ljubljansko okolico je imela dne 20. decembra ob štirih popoldne poučni shod v Mostah pri Ljubljani v gostilniških prostorih pri Oražmu. Na shodu sta govorila poslanec J. Mandelj in tajnik S. L. S. dr. Rožič. Poslanec Mandelj je govoril o deželnem gospodarstvu z ozirom na kmečki stan. Dr. Rožič je govoril o potrebi izobrazbe za kmeta in delavca. Shod je bil velikega pomena tudi zato, ker se je na predlog gospoda kaplana Petriča sklenilo, da se ustanovi poleg nove posojilnice za šempetersko faro tudi novo izobraževalno društvo. In to se je tudi zgodilo, kajti v nedeljo, dne 27. decembra, je bil že ustanovni občni zbor novega društva. Na občnem zboru so govorili gg. kaplan Petrič, dr. Ivan Zajec, dr. Rožič, jurista Kovač in Tomažič, posestnik Ziller in drugi. K novemu društvu je takoj pristopilo 40 članov. V nedeljo, dne

3. januarja 1909, bo predavanje pri Oražmu ob štirih popoldne.

* * *

»Kmečka zveza« za postojinski okraj ima odborovo sejo dne 7. januarja 1909, ob 11. uri popoldne v navadnem prostoru. Dnevni red: Poročilo odposlanca v vodstvo S. L. S. in slučajnosti.

* * *

»Kmečka zveza« za kamniško dekanijo je zborovala v nedeljo, dne 27. t. m., na Rovih. Na shodu je govoril in poročal državni in deželni poslanec g. dr. Krek, ki je med drugimi važnimi stvarmi govoril tudi o starostnem zavarovanju.

Političen pregled.

NOVO LETO.

V zadnjih trenutkih zasedanja je poslanska zbornica dovršila ogromno delo. Načrt o splošnem zavarovanju je izročila posebnemu odseku, ki obstoji iz 52 članov, da ga pregleda in, če treba, popravi ter nato predloži zbornici. Rešen je tudi melioracijski zakon in mnogo drugih važnih predlog, tako da je državni zbor častno rešil svojo nalogo, dasi ga je vlada sklicala tako pozno in dasi so motile mirno zasedanje razne nepričakovane ovire. V razpravi o nujnih predlogih za državno podporo vsled uim je slovenski poslanec Roškar živo naslikal bedo malega kmeta vsled pomanjkanja delavcev, slabih letin in mnogih drugih kmečkih nadlog.

Zbornica se snide zopet okrog 15. januarja. Upati smemo, da do tedaj sestavi sedanji načelnik uradniškega ministrstva novo, parlamentarno vlado ter da tako zavlada zopet redne, ustavne razmere. Jugoslovani čakajo mirni in veseli novo leto politiškega dela in truda. Bati, se jim ni ničesar. Odkar so se združili s kat. Čehi, so se okrepili in dobili toliko vpliva v zbornici in pri vladi, da jim je že vse eno, naj se sestavi novo ministrstvo kakorkoli. Slabše ne more biti, le to je mogoče, da se obrne na bolje. Vsaka vlada jih bo morala upoštevati, ker skupina 59 poslancev ni karsibodi. Najnaravnejši in najnavadnejši izraz tega, da vlada računa z močjo in vplivom jugoslovanskih poslancev, bi bil pač to, da ustanovi jugoslovanski ministrski sedež. To bo morala tudi prej ali slej storiti, ker vse slovanske stranke podpirajo to našo zahtevo. Nekateri politiki menijo, da se to zgodi že pri sestavljanju prihodnje parlamentarne vlade, a če upoštevamo, da se nemške stranke, ki imajo še vedno pri vladi prvo in odločujočo besedo, z vsemi štirimi branijo jugoslovanskega ministra, moramo biti pripravljeni tudi na to, da se ta naša upravičena zahteva za enkrat še ne uresniči. Pa če se tudi ne! Jugoslovani bodo z ministrom ali brez njega iztirjali pri vladi svoje račune do zadnjega vinarja. — Tako stopajo jugoslovanski poslanci močnejši in krepkejši

preko praga novega leta; tudi mednarodni položaj je sedaj za Avstrijo ugodnejši, tako da smemo pričakovati zaželenega miru in uspeha doma in na meji.

MADŽARI ZNAJO.

Madžari še nikoli niso bili posebno zadovoljni v Avstriji. Naša vlada jim je ustrezala, kolikor je mogla, rezala jim je mlečnega kruha, ko drugi narodi niso imeli ovsnjaka, kurila jim je peč s poleni, ko za druge ni bilo trsk — pa vse zastonj. Madžari sprejemajo dobroto in kličejo po vedno novih pravicah. Odcepiti se od Avstrije, to jim je končni namen, skušajo ga pa doseči polagoma. Madžarski službeni in poveljevalni jezik v ogrskih polkih je zahteva, s katero skušajo doseči svoj cilj. Naša državna polovica seveda ni mogla dovoliti, da se na ta način krši enotnost armade, toda Madžari si znajo pomagati. Ko je skupni vojni minister zahteval od ogrskega državnega zbora novincev, so mu Madžari odgovorili: »Daj nam madžarski poveljevalni jezik, pa dobiš novince; če ne, ne bo kupčije!« Minister Šenajh je hitro potlačil ogrsko vlado in vse obljubil, da le dobi vojake, ker so sedaj resni časi in mora Avstrija biti pripravljena tudi na vojsko. Ko se je to izvedelo v avstrijski državni zbornici, je zavlada med politiki veliko razburjenje. Vsi so vedeli takoj, kam pes taco moli: Madžari se hočejo polagoma in mirno ločiti od Avstrije ter utopiti v madžarskem morju vse druge narode onostranske državne polovice, da bo tako samostojna madžarska država močnejša in enotnejša. Do sedaj so v ogrskih polkih poučevali vojake tudi v narodnem jeziku, če je bilo v polku vsaj 20 odstotkov kake narodnosti. Sedaj pa to preneha. Madžarsčina se bo razlegala pri Hrvatih, Slovencih, Srbih, Slovaki, Rumunih . . . Jasno je, da je to Madžarom zopet le sredstvo, da potujčijo nemadžarska ljudstva. Z isto pravico kot Madžari zahtevajo lahko tudi drugi narodi svoj službeni in poveljevalni jezik pri polkih in so to tudi že storili. Hrvati so se že oglasili in drugi slovanski narodi ne zaostajajo za njimi. — Umevno je tedaj, da so krščanski socialci, ki jim je blagor države resnično na srcu, silno hudi na ministra Šenajha, ker dovoljuje Madžarom brez avstrijskega parlamenta take predprave. Proti temu pripravljajo velike protestne shode, pa tudi v gosposki zbornici bodo zaropotali. Zato je verjetno, da se Šenajhu udere ministrski sedež. Toda če Madžari kljub temu dobe svoj službeni in poveljevalni jezik pri ogrskih polkih, bo tako maščevanje kaj malo zaleglo; kajti prihodnji vojni minister bo ravno tako lahko mežikal z Madžari za hrbtom avstrijskega parlamenta in avstrijske delegacije, dokler se ne dopove naši vladi, da je avstrijske potrpežljivosti konec.

RUSIJA O BOSNI.

Mednarodna pogajanja zaradi priklonitve Bosne in Hercegovine slabo napredujejo, skoro so popolnoma običala. Kaj bo z mednarodno konferenco, se še sedaj

ne ve. Avstrija stoji slejkoprej na stališču, da naj konferenca le prizna priklonitev kot storjeno dejstvo in naj o tem nič več ne obravnava. Druge države bi se s tem še kako sprijaznile, toda Turčija in zlasti Rusija delata velike težave. Rusija najprej dolgo časa ni nič odgovorila na avstrijsko naznanilo o priklonitvi, ker sama še ni bila dovolj na jasnem, katero politično pot naj ubere, ali naj odločno nastopi proti priklonitvi, ali naj jo prizna. Prvega ni smela storiti, ker bi s tem spravila v nevarnost evropski mir, drugega pa tudi ne, ker se je kazala koj začetkom srbskim željam zelo naklonjena. Zato je v odgovoru avstrijski vladi ubrala srednjo zlato pot: drži se napol ježno in napol prijazno. Ruska vlada izjavlja, da ne razume, zakaj neče Avstrija predložiti bosanskega vprašanja konferenci. Vendar pa da je zadovoljna tudi s tem, če se Avstrija pogodi pri z drugimi evropskimi velesilami o priklonitvi ter da določi pred konferenco kake gospodarske odškodnine Turčiji, Srbiji in Črni gori; ne zahteva pa Rusija, naj naša država odstopi Srbom kak kos zasedene zemlje. Avstrija bo tako najbrže tudi storila; prej se domeni z evropskimi velesilami glede Bosne in nato se začne nanovo pogajati z Rusijo. Tako se bo konferenca znatno zavlekla, a bo potem, ko se skliče, tem hitreje rešila bosansko vprašanje. — Videti je torej, da je Rusija sedaj še dosti miroljubna. Še bolj se to spozna iz govora, ki ga je imel ruski zunanji minister Izvolskij v dnu. V njem je izjavil, da bo velevlasti priklonitev priznale. Srbiji in Črni gori je moral seve izraziti svojo naklonjenost, toda obenem ji je posvaril pred vojsko in ju opozoril, da v slučaju, če začneta vojsko, ne smeta pričakovati pomoči. — Tako bi bilo novo leto za Avstrijo še dosti ugodno; toda evropski politiki so tako muhasti, da ni nikoli dobro kaj prerokovati, ker potem nalašč drugače zasučejo.

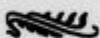
TURČIJA.

Turki so vedeli, kje je treba Avstrijo prijeti, da se vda. Zaprli so svoje meje avstrijskemu blagu, bogati trgovci so začeli tarnati in tožiti, koliko škodo trpe vsled tega, Nemčija in Italija sta to zadrego izkoristili in sta poslali svoje trgovske ladje na Turško, in če ni naša država hotela za vedno izgubiti trga na Turškem, se je morala začeti pogajati o turških zahtevah. Turška vlada je zahtevala, naj jo Avstro-Ogrska odškoduje za Bosno in Hercegovino s tem, da prevzame del turškega državnega dolga. Tega Avstrija ni mogla sprejeti. Pač pa poročajo, da je naš poslanik v Carigradu dne 22. decembra izjavil turški vladi, da je Avstrija pripravljena plačati Turčiji kot odškodnino 50 milijonov frankov; obenem je zahteval, naj se bojkot avstrijskega blaga takoj prepreči. Turčija je izjavila, da bi se o tej ponudbi dalo pogajati in dogovoriti so se res uspešno pričeli; a bojkota ni ustavila, ker upa, da bo dunajska vlada tem prijenlivejša, čim hujško škodo bo trpela avstrijska trgovina. Med pogoji, da Avstrija plača Turčiji zahtevano svoto, je tudi ta, da tur-

ška vlada naroči svoje potrebe v avstrijskih tovarnah.

SRBIJA V ZAGATAH.

Svote, ki jih navaja proračun srbskega državnega zbora, ne zadostujejo več in bilo je treba novega kredita. Vojni minister zahteva še deset milijonov dinarjev za vojaške potrebe; bati se je, da slepota srbskih politikov spravi ubogo državo v jama. Sedanja vlada v kratkem pade, prihodnji bo pa najbrže načeloval stari lisjak Pašić, ki je precej kriv sedanjih zmed na Srbskem. — Najbolj pomilovanja vreden je srbski kralj Peter. On stoji sredi med strankami, ki jim je vsem obvezan na ta ali oni način, in zato ne sme ne na levo, ne na desno. Vrh tega ga je Bog kaznoval s sinom in prestolonaslednikom, ki mu ne jenja delati sramote in sitnosti. Sedaj neče plačati dolgov, sedaj rohni nad zastopniki tujih držav, sedaj zmerja častnike, sedaj se prepira pred ministrskim svetom z lastnim očetom, sedaj hujska ljudstvo k brezumni vojski. Največja nesreča za srbski narod bi bila, če bi ta mladenič kdaj sedel na kraljevi prestol. — Navdušenje za vojsko se hladi v Srbiji od dne do dne. Morda pridejo v novem letu tudi v Belgradu do spoznanja, da je Srbiji v prvi vrsti treba miru, če si hoče pomagati iz svoje gnotne in prosvetne bede.

LISTER.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J (Dalje.)

Ko so pripeljali Evzebiju k Tamari, ga je ta spoznala na prvi pogled. „Evzebij“, je vzkliknila, „pošlje te sam Bog naših očetov! Ti, ki si s tako ljubeznijo sprejel mojega dobrega očeta in skrbel zanj, se boš usmilil tudi mene in mojega malega brata.“

„Glej no, hči rabija Sadoka!“ reče si volasi duhovnik, ki se ni malo začudil pri tako nepričakovanem snidenju. Hitro je sledilo nekaj vprašanj in odgovorov in v malo trenutkih je poznal Evzebij vse deklincine doživljaje od ure, ko je zapustil z rimskim stotnikom Betanijo.

Duhovnik je premišljeval med pogovorom, če bi bilo dobro pojasniti Tamari, da je glede očetove smrti v zmoti. Ko je bil rabi Sadok takrat v jezi in sovraštvu odšel iz obednice, je Evzebij poslal skrivaj za njim Pavlina, da bi zvedel, kam se bo obrnil nesrečni mož; bil je tudi pripravljen pomagati mu, kolikor bi bilo to mogoče. Rabi Sadok se je ustavil v hiši Ecehije in tako je Evzebij mislil, da je bežal z Ecehijo in drugimi voditelji zmerne stranke iz strahu pred gorečniki v Herodov grad. Ko so si pa ta grad osvojili, je množica izvlekla velikega duhovnika Ananijo, Ecehijo in druge ugledne može izpod obokanega vodovoda in jih pomorila. In zelo verjetno

je, da je divja množica ubila tudi rabija Sadoka ali ga vrgla v goreči plamen. Zakaj deklici, ki je itak mislila, da je oče mrtev, zopet odpirati komaj zaceljene rane? Zato se je zdelo Evzebiju pametnejše pustiti Tamaro v njenem mnenju, da je oče umrl že takrat v Betaniji, vsaj tako dolgo, dokler ni mogel pravzaprav otrokom nič gotovega povedati o očetovi smrti ali rešitvi. Zato je samo potolažil Tamaro in potem začel s pomočjo Rode in Sare preiskovati zlomljeno nogo.

Ta je bila zlomljena nad členkom, zato jo je moral zdravnik uravnati in jo zaviti trdno v povoj.

Bolečo operacijo je polajšala zdravniku posebna potrpežljivost in mirnost trpeče boinice. Zato jo je pohvalil: „Še pri kakem moškem bi ne moglo iti bolje, hči moja! Zdaj pa ne preostane ničesar drugega, kakor da si par kratkih tednov prav mirno v postelji in potem boš zopet tekala kakor srna po judovskih planinah.“

Nato se je Evzebij dalj časa razgovarjal s Pavlino, na kak način bi se dalo rešiti otroke rabijeve in rimskega stotnika.

„Na vsak način Rimljani zmagajo in si osvoje nesrečno mesto, kakor je Gospod določno prerokoval,“ reče bolnica. „Ali bi ga ne mogli skrivati toliko časa, da vdero njegovi vojaki v mesto? On bi nas potem lahko branil pred ogorčenimi zmagovavci.“

„Nisem mislil, da zna sestra velikega Pavla tako računati pri svojih delih usmiljenja,“ reče Evzebij smehljaje. „Vendar pri tem nič ne misliš nase. Tudi si Rimljani še ne bodo takoj osvojili mesta. Spominjaš se, da je rekel Gospod: Obdali te bodo z nasipom. — Tako dolgo pa stotnika ne moremo prikrivati. In tudi Tamari in Benjaminu moramo poiskati drugega skrivališča.“

„Marija je dozdej tako zvesto čuvala svojo hišico, da ne poznam v Jeruzalemu varnejšega mesta,“ odgovori Pavlina polna zaupanja in je duhovnika pregovorila, da Tamara in Benjamin ostaneta pri njej vsaj do povratka Eleazarjevega. Potem je govorila še o nesrečnih dnevih, ki se zdaj očitno bližajo in o ognjenem meču, ki jih na nebu naznanja in o drugih strašnih znamenjih na deželi, o katerih so poročali od vseh strani.

„Videti je bilo cele vojske, ki so se bojevale v oblakih, peš in na konjih,“ pravi Evzebij. „To mi je pripovedoval sel, ki je prišel iz Pele in naš dobri škof je po njem nujno naročil vsem kristjanom, katerih ne veže dolžnost ostati še dalje tu, da takoj zapuste mesto, katero se mora pokoriti za svoje strašno hudodelstvo.“

„Ali naj Pavlin ne posluša tega opomina? To veš, da ga odvežem sinovske dolžnosti, ki ga veže na mojo bolniško posteljo. Roda skrbi za moje bolno telo, in ti prinašaš hrane moji koprneči duši.“

„Ne le otroška ljubezen ga zadržuje v mestu,“ nasprotuje Evzebij, — „ampak tudi njegova cerkovniška služba. Sicer se pa lahko zgodi, da ti in tvoj sin darujeta žrtev ljubezni. Čujem namreč, do hoče poslati Simeon v Rim h Kefi (Petru) odposlanca z raznimi vprašanji, kako voditi cerkveno običino v obljubljeni deželi v teh strašnih časih in s prošnjami za miloščino. Jeruzalemska občina je že itak od začetka živela od lju-

bezni maloazijskih in grških občin! Kolikokrat nam je poslal tvoj sveti brat obilo darov! In sedaj mislijo nato, da pošljejo Pavlina kot odposlanca k Petru in k njegovemu velikemu sodelavcu Pavlu, ki se je zopet vrnil s svojega pota s Španskega v Rim. Kaj praviš k temu načrtu?“

Pavlina se nekoliko ustraši. Nato pogleda proti nebu ter reče: „Gospodu bodi hvala, da mu morem žrtvovati za brate svojega ubogega sina, ker je tudi On poslal v smrt svojega edinorojenega Sina, dasi smo bili mi njegovi sovražniki. Še danes naj zapusti Pavlin Jeruzalem.“

Evzebij se je čudil ter zrl na bolnico, vsled svoje svete velikodušnosti vredno sestro Pavlovo, in je hvalil Boga, da more ubogemu zemljanu vdahniti tako vzvišenih misli. Potem reče po kratkem premolu: „Danes ne, ampak kmalu odide Pavlin. Pripraviti mu moramo še preje pot. Morebiti bi bilo mogoče, da zapusti mesto obenem s tem stotnikom. Govoril bom z Rimljanom in če naredi name vtis poštenega človeka, lahko Pavlin z njim potuje. Tako, Pavlina, sedaj sem te pa že zadosti motil. Naj se tvoje srce zopet pogovarja z Bogom, ki nas obdaja kakor zrak, v katerem živimo.“

Evzebij odide nato k Luciju Flavu v sosedno poslopje, kjer je kmalu spoznal pošteno srce mladega Rimljana. Ta je bil tudi takoj pripravljen bežati iz mesta. Da bi čakal toliko časa, da si osvoje rojaki mesto, se mu ni zdelo varno. „Razume se samoobsebi, da zmagajo končno Rimljani, in da se bodo kruto maščevali nad uporniki,“ je rekel. „Pri tem pa ni izključeno, da bi se Judom morda ne posrečilo včasih poslanika Gala v kaki bitki poraziti, kajti Gal ni ravno vzor rimskega vojskovodje. Vojska se zna še nekaj časa vleči. Medtem pa bi me gotovo dobili, ker moj smrtni sovražnik Eleazar se bo na vse načine potrudil, da me zasačijo. In moje zopetno jetništvo bi bilo v pogubo dobrim ljudem, ki so me tu tako gostoljubno sprejeli. Sicer ne vem, kako naj pridem v Cezarejo do Galove armade, ne da bi me Judje spoznali ter ubili; a poskusiti hočem in moram. Vsaj drugim ne bom v pogubo. Preskrbi mi torej judovsko obleko in mi daj dober svet, kako bi bilo najvarnejše zapustiti to mesto.“

„Jaz grem s tabo,“ reče mali Benjamin, ki je pazno sledil pogovoru. „Tudi mene Eleazar ubije, če me dobi. In hočem ti kazati pot v Jeriho in odtod v Antijohijo, gotovo jo še najdem, ker sem si jo dobro zapomnil, ko sem semkaj potoval z očetom in sestro. In ko prideva v Antijohijo, te peljem v pristanišče, kjer so usidrane velike ladije, ki prizivajo v Rim. In potem me vzameš s sabo in mi pokažeš veliki, amfiteater z levi in medvedi in s sloni, o katerih si pripovedoval.“

Evzebij je vprašal dečka o njegovem življenju v Kajfavi hiši in s strahom slisal, da je starega velikega duhovnika njegov sin zaprl v tisti ječi, kjer je pričakoval Gospod dan križanja. Kako težko je skrivati živahnega dečka toliko časa v bližini Kajfove hiše, mu je bilo jasno. Misli je moral torej tudi na to, da preskrbi dečku drugo stanovanje. Zato je obljubil dečku, da premisli še, kako bi ga spravil v Antijohijo k

oskrbniku njegovega očeta; samo toliko časa je treba še počakati, da Tamara ozdravi, in da bo lahko brez bolečin jezdila na muli. Stotniku pa je povedal duhovnik, da je zanj že našel tovariša, ki naj ga spremlja v Cezarejo; sicer bo pa beg radi varnosti mogoč šele čez nekaj dni. Lucij se je zahvalil; Evzebij pa je odgovoril smehljaje, da mu kar popolnoma zastoj ni ustregel, ampak pričakuje od njega, da štiti svojega spremljevalca pred Rimljani in mu preskrbi na kaki ladiji vožnjo v Italijo. Stotnik je to rad obljubil.

Prve dni ni bilo misliti na beg. Že prihodnje jutro so prinesli sli poročilo od Eleazarja, da se je zbrala Galova vojska, močna tridesettisoč mož, pri Ptolemaji in da koraka od tam čez Antipatris in Lido proti Jeruzalemu ter požiga in ropa, kar ji pride na pot. Takoj naj peljejo ben Giora, Gorios in drugi poveljniki vse oboroženo moštvo na Gibeon, kjer bo mogoče potolči sovražnika, še predno prkoraka čez gorske prelaze. Tako so oznanjale trompete s tempeljskega griča in klicali glasniki po vseh ulicah k boju. Kmalu je korakalo gotovo petdesettisoč mož Rimljanom nasproti in posrečilo se jim je, da so potisnili Gala nazaj do Betorona. Če ne bi priskočila rimska konjenica bežečim četam na pomoč, bi Judje Gala popolnoma premagali. V ne malo jezo Eleazarjevo pa se je med vsemi judovskimi poveljniki posebno odlikoval roparski poglavar ben Giora, ki je naj-hrabrejši preganjal rimske čete. Pripeljal je celo množico uplenjene tovarne živine s seboj v Jeruzalem in si je t ko priboril lavoriko, ki si jo je že tempelski glavar zvil krog čela.

Nevoščljivost judovskih voditeljev je zakrivila, da zmage niso izrabili. Namesto da bi s skupnimi močmi zasedli gorske prelaze in jih branili, so hiteli nazaj v mesto, da ne izgubijo svojega vpliva na razne stranke. Galova vojska jim je sledila. V razdalji nekaj štadijev od severnega zidu se je utaboril in si v malo dneh osvojil — gotovo vsled izdaje on h meščanov, ki so bili rimskega mišljenja — novo mesto in je zažgal. V mestu samem, kjer mirovna stranka ni bila že popolnoma zatrita, so divjali strašni boji. Skoro se je posrečilo nekemu poveljniku odpreti Rimljanom vrata; pa Eleazar ga je premagal in ga prisilil, da se je vrgel vpricho Rimljanov raz mestnega zidu v globino. Cestij je nato zastoj poizkušal prodreti drugi zid na severni strani templja. Vsled neugodnih znamenj, katere je prerokoval poganski duhovnik praznovernemu Rimljanu, je izgubil ves pogum; zato je takoj popustil obleganje in hotel peljati svojo legijo v Cezarejo, da bi si nabral tam novih čet. Judje pa so pod vodstvom Eleazarjevim in ben Giorovim prihiteli za njim ter ga pri Betoronu popolnoma potolkli. Le z zvijačo se mu je posrečilo ulti z malim ostanom svoje armade. Štiristo mož pa je moralo ostati pred mestom ter čuvati pri taborišču, kakor bi pričakovala cela armada dneva in se pripravljala na novo bitko, medtem pa se je poslanik rešil v temni noči z izgubo peterih tisoč mož. Tistih štiristo so Judje kruto pomorili in se tako z bogatim plemenom in z vsemi stroji za obleganje vrnilo

v Jeruzalem. Eleazarja in ben Giora je ljudstvo sprejelo z velikim veseljem in radovanjem; le v tem se ni moglo zediniti, kateri izmed obeh je pravi Mesija.

Medtem časom je hodil Evzebij vsaki dan v Marijino hišo ter obiskaval Tamara in Pavlino, poročal stotniku o dogodkih ter prinašal Benjaminu smokev in grozdja in ga tolažil, da bo kmalu zopet prost. Dečka je bilo res komaj še obdržati v tesnem skrivališču in celo njegovo zdravje je trpelo v tej ječi. Tisti večer ob slovesnem sprejetju Eleazarja in ben Giora je prihitel zopet Evzebij takoj, ko se je zmrčilo, ter rekel: „Sedaj ali nikdar morate beg poskusiti! Vse mesto je pljano veselja. Hči Sijonska, ki je zavrgla pravega Mesija in ga preganjala kot roparja, pozdravlja sedaj v svoji zaslepljenosti roparskega glavarja kot Mesijo. Sedaj so tu dnevi sodbe božje.“

Potem je spremlil Lucija in dečka iz njihovega skrivališča v hišo, kjer sta pripravili Roda in Sara majhen obed za slovo. Stotnik se je oblekel v judovsko nošo ter tako stopil pred Tamara. Ta se je smehljala ter mu ponudila roko.

Vsak večer, takoj ko se je zmrčilo, je prišel z Benjaminom k njej, se vsedel poleg njene postelje ter poslušal nauk o krščanskih resnicah, katere mu je Pavlin razlagal in Evzebij izpopolnjeval. Njegove ugovore so vse rešili, krščanske npravne resnice je občudoval. Vendar se ni mogel Lucij odločiti za sprejem med katehumene (tisti, ki se pripravljajo za sprejem sv. krsta), kakor je to storila Tamara takoj v prvih dneh puka. Namesto da bi se ponižno podvrget nauku, katerega verjetnost sta mu Pavlin in Evzebij tako jasno dokazala, je njegov ponosni razum še vedno modroval o skrivnosti sv. Trojice.

„O kako si ponosen!“ ga je grajala Tamara. „Kako more razumeti ustvarjeni razum bistvo Stvarnikovo! Moli, namesto da modruješ!“

„Bom. Pa tudi ti moli zame. Upam, da se kmalu vrnem s svojimi zmagovalnimi vojaki. Naj čuvajo medtem angeli tebe in to hišo!“

„Kako moreš o tem dvomiti, ko jo je vendar kraljica angeljev posvetila s svojim bivanjem v teh prostorih?“

Tedaj ju je poklicala Roda k malemu obedu, ki je bil pripravljen v Pavlinini sobi. Prostor je bil zelo tesen; pa Sara je rekla: „Veliko potrpežljivih ovac se stisne v eno stajo. Tudi Tamara se je udeležila obeda in je šepala, naslanjajoč se na krepke Rodine rame, prvič k bolniški postelji svoje dobrotnice, ki je deklico ljubeznivo sprejela kakor svojo hčerko. Hoteli so biti veseli med obedom, pa ni šlo. Okoliščine, v katerih so se ločili, so bile skoro brezupne. In tako so se vsi čutili olajšane, ko se je Evzebij dvignil in molil kratko zahvalno molitev.

Nato je stopil Pavlin k svoji materi ter jo v slovo poljubil; potem je pokleknil, da prejme od nje blagoslov. „Služi Kristusu in Cerkvi; bojuj dobri boj in misli na krono, ki ti je pripravljena. V nebesih se zopet vidimo,“ je govorila Pavlina.

Trenotek so še pomolili pred čudežnim potnim prtom Veronikinim, katerega je prepustil škof Simeon Pavlini v tolažbo. Ta-

mara in Lucij sta prvič videla podobo trpečega Zveličarja, ki je napravila na oba globok vtis. Zgodovino te podobe jima je preje pripovedoval že Pavlin. Benjamin je bil ves prestrašen, ko je gledal moža bolečin s trnjevo krono in je vzkliknil: „Oh, tako ga je dal mučiti Kajfa rimskemu oskrbniku.“

„Radi naših grehov“, je pristavila Tamara s solzami v očeh in je vprašala Lucija: „Ali še ne veruješ?“

„Resnično, človeška roka bi težko kaj takega naslikala“, je odgovoril stotnik globoko ganjen.

Tedaj pa je vzpodbujal Evzebij k slovesu, in ločili so se s težkimi srci.

Benjamin je še zaklical svoji sestri: „Kajne, Tamara, če bi mogla hoditi, bi tudi raje šla z nami, kakor pa bi ostala v tem mestu, kateremu se bo zgodilo kakor Sodomi in Gomori. Sicer pa bodi je pogumna. Bog te bo čuval po svojih angelih.“

Evzebij jih je peljal nato na neko hišo v bližini južno-zapadnega obzidja. Hiša je bila last kristjanov, ki so s svojo občino bežali v Pelo, in Evzebij je imel ključ. Dva pomočnika, ki sta se ponudila prostovoljno duhovniku v pomoč, sta ga tu pričakovala.

„Pot na obzidju je popolnoma zapuščena, gospod. Čuvaj se sede vsi pri čuvajnici gnojnih vrat, kjer pri polnem vrču slave novega Mesijo, roparskega poglavarja. Popolnoma varni smo“, je pripovedoval eden izmed njiju.

Šli so nato skozi hišo in po dvorišču k zidu, kjer so pristavili lestvico. Prvi je splezal na obzidje Pavlin. Lucij je hotel Benjamina nesti v naročju. Pa deček je hotel sam splezati na obzidje. Oba pomočnika otovorjena z vrvmi in velikimi košarami sta sklenila vrsto.

„Zdelo se mi je najprevidnejše, da zapustiš mesto, kakor tvoj veliki rojak Damaskus, ko ga je hotel kralj Aretas prijeti“, je rekel Evzebij Pavlinu.

„Do terebintske doline boš lahko našel pot kljub temni noči; tam te pričakuje eden naših bratov z ježnimi živinčeti. Naj bo torej angel Tobijev vaš spremljevalec! Kaj pa je to? Milostljivi Bog!“

Od Morije sem je naenkrat zažarel rdeč plamen preko mesta. „Tempelj gori!“ so vskliknili vsi in so dvignili vsi prestrašeni svoje roke proti nebu.

„Ne, to ni naraven ogenj“, je rekel eden izmed obeh pomočnikov.

„To je eno izmed predznamenj, ki oznanjajo strašno kazen božjo, ki pride nad to mesto“, je pristavil drugi. „Ob prazniku šotorov je nevidna roka odprla vrata korintskega vhoda, katera more 20 mož komaj premakniti, ter jih dvignila. Glas, ki je bil silnejši kot človeški, se je začul: Zapustimo oskrunjeno mesto! In potem je bil slišati velik šum v zraku — odhod duhov-čuvajev. Duhovniki so hoteli vse to prikriti. Pa jaz vem popolnoma gotovo. In glejti tu góri strašno repatico!“

Oblaki so se razdelili in med njihovimi rdečimi robovi je zažarel nad zavrženim mestom ognjeni meč. Po ulicah se je razlegal divji krik, vmes pa so se čuli glasovi cimbal; tolpa je plesala in pila in kričala: „Naj živi naš Mesija, Simon ben Giora, in njegov vojskovodja, hrabri Eleazar!“

"Hitro, hitro, bojim se, da pridejo sem!" je silil Evzebij. "O vi srečni, ki vas pusti usmiljeni Bog oditi iz tega mesta!"

Najprvo so spustili Pavlina v košari ob visokem obzidju navzdol; njemu je sledil deček in zadnji je bil stotnik. Potem so odšli možje ter gledali polni strahu zdaj na tempel zdaj na nebo, kjer so zastoj v zadnji uri opominjale izredne prikazni k pokori in izpreobrnitvi.

(Konec prvega dela).

Opomba: S prvo številko prihodnjega leta nadaljujemo drugi del te lepe Spillimove povesti.

Za kratek čas.

Za novo leto. Graščak svojim strežajem: »Tebi dam to..., tebi to..., tebi to... in (svojemu oskrbniku) tebi pa, kar si mi ukradel!»

Dobro je odgovoril. Gospod beraču: »Sram vas bodi, da si kruh služite z beračenjem namesto z delom!« — Berač: »Vi pa še beračite nočete!«

V naglici. On: »Tebi tudi ni moč priti na konec; vedno hočeš imeti zadnjo besedo! Nisi vredna, da bi te vrag vzel!« — Ona: »O, morda bolj, ko ti!«

Božična posebnost. Uredniku nekega lista pošlje nekdo o Božiču živega metulja. Urednik se za to posebnost zahvali; pristavi pa, da bi mu bil mrtev zajec ljubši.

Dobro ga je dal. V neki imenitni družbi, kamor je bil povabljen tudi bogat jud, je znani baron Knigge proti njemu obrnjen rekel: »Ali veste, da v Carjem gradu veliki petek enega juda in enega osla pokopljejo? Ali se nič ne bojite?« — Jud: »Jaz nič, kaj pa Vi, gospod baron?« — Knigge: »Kaj se čem jaz bati, saj nisem jud!« — Jud: »Ali gospod baron pozabite, da razven juda še nekoga drugega pokopljejo!«

Iverl.

Če hočeš, da te trpé modri možje, kroti svoj jezik; če pa hočeš ženskam povšeči biti, pa govori, kar moreš.

Svojim višjim nikar ne ugovarjaj. Če imajo oni prav, ti zelo škoduje, če pa nimajo prav, ti pa še bolj.

Da je človek dobrotljiv, mora imeti dobro srce in pa slab spomin.

Z dobrim svetom je križ. Pametni ga ne potrebuje, neumnež pa ne mara zanj.

Poštenega človeka svet precej vidi, če se izpodtakne; hudobneža pa šele, če pade.

Razgled po domovini.

Veselo novo leto želita uredništvo in upravništvo »Domoljuba« vsem svojim zvestim naročnikom, popisnikom in prijateljem!

Sirimo »Domoljuba«! Zopet prihajamo s to prošnjo. Novo leto je tu in treba je obnoviti naročnino. Prepričani smo, da nam bodo zvesti ostali dosedanjí naročniki in da se oglasijo tudi novi. Z veseljem naznanjamo, da je naš »Domoljub« najbolj razširjen slovenski list. Šteje že nad 20 tisoč naročnikov. Gotovo je to veselo znamenje, ki kaže, da hodimo po pravi poti. Število teh dvajset tisočev, ki so naročniki našega lista nam priča, da list ugaja ljudstvu, da se isto zanima zanj in da mu zupa. Naj bi bilo tudi v bodoče tako. Kakor smo že v uvodnem članku pred prazniki omenili, bomo list še izpopolnili. Prinašal bo mesečno prilogo »Kmečki Dom« in »Društvenik«. V prvi bodo našli mnogo zanimivega gradiva gospodarji in gospodinjje, fantje in dekleta, v drugi pa naša društva, ki so že po celi deželi razporejena. Istotako priporočamo naš list tudi izvenkranjskim Slovincem. Že dozdaj je prinašal »Domoljub« razne novice iz Štajerske, Primorske in Koroške. Tudi v bodoče se bo oziral na obmejne brate ter jih zagovarjal in jim pomagal v boju zoper Nemce, zoper liberalizem in socialno demokracijo. Že sami uvodni članki, ki jih prinaša »Domoljub«, zaslužijo, da si ga naroči vsak katoliški Slovenec. Naši prijatelji v Ameriki in tudi oni na Westfalskem nam bodo ostali tudi v novem letu zvesti in nas razveselili z zanimivimi dopisi. — Omeniti moramo še to, da je naš list najcenejši. Za tri kronce ni dobiti lista, ki bi prihajal vsak teden in prinašal toliko raznovrstne vsebine. Zato prosimo vse somišljenike, naj gredo marljivo na delo za najpriljubljenejši kmečki časopis »Domoljub«.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Imenovan je bil za profesorja veronauka na c. kr. nemški gimnaziji v Ljubljani stolni vikar č. g. dr. Josip Jerše; premeščeni so: č. gg. kapelani Francišek Vovko iz Starega trga pri Ložu v St. Vid nad Ljubljano, Janez Štrubelj iz Črnomlja v Stari trg pri Ložu, Francišek Govekar iz Sv. Križa pri Kostanjevici v Črnomlju, Josip Lavtar iz Železnikov v Sv. Križu pri Kostanjevici, Martin Pečarič iz Predoselj v Križu pri Trzinu.

Nevarno je obolet na domu v Križah pri Trzinu č. g. župnik senožeški Fr. Oranič. Priporočajo se v molitev. Nevarno je obolet tudi č. g. župnik Porenča.

Burja je zopet zavladovala v Trstu in Primorju. Mnogo oseb je vrgla na tla, da so se nevarno poškodovale.

Nesreča na morju. Vinarji, ki so zadnje dni razsajali po Adriji, so povzročili mnogo nesreč. Med najhujše spada sledeča: V pristanišču Molunta pri Cavtatu je bila zasidrana dvojadrnica Andreja Krističevića iz Podobuča. Zjutraj ob zori so jo burja in valovi prevrnili. Sin gospodarjev, Franc, se je ulovil za ladjo ter rešil. Andreja Krističevića, 70-letnega starčka, pa je valovje odneslo in pokopalo. Trupla niso našli. Ladja je bila polna različnega blaga.

Protestantovska sveta pisma razširja med slovenske kmete ptujska nemška luteranska zalega. Čuditi se je treba predrznosti tega »najnovejšega mešanokrvnega spodnještarskega nemštva, da v slovenskem jeziku razdeljuje med katoliško ljudstvo tisti čisti evangelij, ki se niti Nemcev noče prijeti. To umazano ptujsko in celjsko nemško meščanstvo naj rajši gleda na to, da v nedeljah ne bodo tako pošastno prazne protestantovske cerkve, kjer se pastor pred oltarjem dolgočasno, ljudje po klopih spiyo in edinole orglje hreščijo čistobo luteranskega propagandarskega evangelija.

Eksplodija v Dutovljah. V tržaško bolnišnico so pripeljali Ivana Ukmarja, krčmarja iz Dutovlj, ki ga je poškodoval stroj za acetilensko razsvetljavo, ki je razletel, ko ga je urejeval.

Peki v Gorici so sklenili povišati ceno kruha vsake vrste kar po 4 vinarje pri kilogramu! Lep božični dar pri velikanski draginji!

Brzjavna služba v Grahovem pri Cerknici bode otvorena, kakor se nam poroča z Dunaja, tekomo prihodnjega leta.

Župnikom v Železni Kapli na Koroškem je imenovan č. g. Matevž Grm, ki je nad 10 let župnikoval v Rablju. Čestitamo!

Novo krasno zastavo je dobila moška in mladeniška Marijina družba pri sv. Petru v Ljubljani. Novo zastavo je blagoslovil pretečeno nedeljo ob velikanski udeležbi vernikov premil. g. knezoškof dr. Jeglič. Kumovala je gospa Jarčeva.

Slovenske stariše, ki pošiljajo mladeniče v Ljubljano, da se izuče rokodelstva, opozarjamo, naj dobro pazijo, komu izroče svojo deco. Na vsak način naj zahtevajo od dotičnih mojstrov, da vpišejo njihove dečke v kato-

liško društvo mladeničev, ki ima svoje prostore v »Rokodelskem domu«. Nevarnosti, ki prete dandanes vajencem, so silno velike. Socialni demokratje kar preže na ubogo mladino. Če jo dobé v svojo past, je izgubljena za Boga in za stariše.

Novo salezijansko cerkev na Rakovniku je blagoslovil zadnjo nedeljo v adventu mil. g. generalni vikar Flis. Cerkev je zelo prostorna in veličastna. Popoldansko slovesnost je opravil veleč. g. stolni kanonik Fetič-Frankheim.

Narodni socialisti se imenuje nova stranka, obstoječa iz nekaterih delavcev, ki so odvisni od ljubljanskega magistrata. To stranko zbira in pripravlja najnovejši liberalni tržni nadzornik in bivši živinozdravnik Ribnikar ter neki dr. Žerjav. Ti narodni socialisti so neka vrsta socialnih demokratov, ki bodo imeli krinko narodnosti na sebi, sicer bodo pa ravno tako brezverski kakor pravi rdečkarji. To nam priča jo voditelji te nove struje, ki je začela pred Božičem stopati na dan. Vzorce za to stranko je poiskal Ribnikar v Pragi. Dr. Mandič jo je osnoval v Trstu in sedaj so poskusili še v Ljubljani, če bo šlo.

Liberalno učiteljstvo je sklicalo pretečeni ponedeljek javen shod v »Mestnem domu« v Ljubljani. Poročal je na shodu deželni poslanec Gangl o položaju učiteljstva.

Ameriški dolarji. Nemški listi poročajo, da je bilo iz New-Yorka odposlanih dvanajst milijonov dolarjev za božične praznike v Evropo. Gotovo je bilo med srečnimi, katerim je bil namenjen denar, tudi kaj Slovencev. Da bi ga bilo le dosti došlo na Kranjsko. Sicer se pa kriza, ki traja še vedno v Ameriki, pozna tudi pri letošnjih denarnih pošiljativah. Druga leta je po poročilih listov bilo odposlanih še veliko več dolarjev.

Škof v Lincu na Zgornjem Avstrijskem postane po mnenju nemških listov tržaški škof premil. g. dr. Nagl.

Lepo božično so tudi letos — kakor običajno priredili na Sveti večer ljubljanski gg. bogoslovci. Na programu je bilo tamburanje, petje, pozdrav, slavnostni govor in tombola. Ljubko domačo slavnost so počastili premil. g. knezoškof Anton Bonaventura, stolni prošt Sajovic, stolni dekan Kolar, kanonik Fetič-Frankheim in še nekateri sosednji gg. duhovniki.

»Straža« se imenuje nov slovenski v krščanskem smislu pisan list, katerega so pri-

čeli izdajati spodnještajerski Slovenci. List bo izhajal trikrat na teden, in sicer v ponedeljek, sredo in petek popoldne. Stal bo celo leto samo dvanajst kron. Prva številka je izšla pred prazniki in je jako lična z mnogovrstno vsebino. Novega bojovnika za resnico in pravico prav toplo pozdravljamo.

Skojiški deški zavod v Trstu je obhajal minoli teden slovesno 25-letnico obstoja. Slavnostni govor je govoril jezuit pater Volbert. Premil. g. škof dr. Nagl je pri tej priliki imenoval sedanjega vodjo tega deškega semenišča za svojega častnega konzistorijalne svetovalca.

Pozor! Kranjski liberalci so navidezno mirni zadnji čas. Na skrivnem pa kujejo razne nakane, kako in kje bi škodovali Slovenski Ljudski Stranki. Zato bodimo pozorni! Zlasti pri občinskih volitvah bi se utegnili naša nepaznost maščevati. V nekem kraju na Dolenjskem so že zmagali zadnji čas liberalci pri občinskih volitvah. Stojmo na straži in pazimo na vsako gibanje liberalne stranke. Hribar ne miruje. Dobil je za svojo stranko posebnega tajnika, ki bo imel nalogo ruvati proti S. L. S. ter širiti potom raznih zadrug in posojilnic liberalizem po Kranjskem.

Radoljski tajnik Pohlina zavratno umoren? — Zopet poizkušen samoumor v Radoljici. Iz Radoljice se nam piše: Vse kaže, da je res, kakor se je izrazil nekdo iz Radoljice, da je imel vrag kvaterni teden vizite po Radoljici. — Glede Pohlina je skoraj popolnoma upravičen sum, da je bil zavratno ustreljen. Sodnija je spravila osumljence pod ključ — ženo in njeno mater. Pravijo, da sta že izpuščeni. Komaj so Pohlina pokopali, že se je raznesel glas po Radoljici, da si je hotel končati življenje odpuščeni sodnijski pisarniški pomočnik Alojzij Železnik. Skočil je znad tunela pod pokopališko cesto na vlak. Padel je med vozove in si prsni koš nekoliko pomil. Vlakovodja ga je sicer opazil, ko je vrgel od sebe havelok ter se pripravljal na salto mortale, ter vlak takoj ustavil. Ker je ležal ravno med šinami, se je le nekoliko poškodoval, kolikor je dobil vsled padca. Govori se po Radoljici, da je bil še en slučaj poizkušnega samoumora. Obesiti se je hotel neki pisac, pa mu je dober človek pravočasno »gavge polomil« — vrstico prerezal. Takí so sadovi moderne vzgoje.

Zatvornice pri jezu v Gruberjevem kanalu, ki jih bo postavljenih šest na vrtulu, obesimo na pomlad. Takrat se prične tudi z nadaljnim delom v strugi.

S Primorskega pišejo: V glasilu naših liberalnih agrarcev v »Našem Glasu« izjavlja neprostopoljni agent za Gabrščekove namene, Ivan Mermolja, da ni z Gabrščekom več govoril o strankah po 15. aprilu 1907. In da ga ni od tedaj Gabršček več niti poskušal zase nagovarjati. To ni res, ker Gabršček je govoril z Mermoljo še po onem shodu pri Rebku za časa volitev, ko se je zvečer vračal v Gorico. Takrat se je Mermolja izrazil proti Gabrščeku, da se agrarci nagibajo bolj na liberalno stran ko na klerikalno. Dejstva za časa volitev in pozneje, kakor tudi zdaj pričajo, da so se agrarci popolnoma naginili in zvrnili na liberalno gnojišče. Laž je tudi, kar se bere v isti številki »Našega Glasu«, da »Gorica« agrarcev ne more dokazati nič liberalnega, kakor to, da so pustili liberalcem voliti njihove kandidate; resnica pa je, da so vsi agrarci volili liberalne kandidate.

Kako daleč sega sovraštvo framasonov. Znano je čitateljem »Domoljuba«, da so francoski brezverci oropali ondote katoličane vseh pravic in vsake svobode. Odvzeli so jim cerkve in jih spremenili v gledišča, zatrli vse samostane, mnogo redovnikov in duhovnikov pa poglani v ječe. Toda s tem še niso za-

dovoljni. Spravili so se celo nad molitev in jo hočejo — obdavčiti. Človek bi skoraj mislil, da je kaj takega nemogoče, in vendar je resnica. Naučni minister Briand je razposlal pred kratkim skrivno okrožnico raznim šolskim nadzornikom, katere poziva, naj se posvetujejo, kako obdavčiti tiste učence in učenke, ki se uče veronauka in se udeležujejo verskih vaj. Odslej bodo morali otroci, ki hočejo moliti svojega Boga, plačevati davek. V velikem mestu Marzeliu bodo določili kot davek trideset frankov, to je po naše blizu 29 kron. Taka »svoboda« vlada v državi, kjer so na krmilu vladinem liberalci in socialni demokratje. Naši liberalci in socialisti pa hvalijo Francosko kot najbolj uzorno in svobodoljubno državo. Lepa svoboda to, ki prepoveduje celo otrokom moliti. Kako prav ravna naše ljudstvo, ki noče ničesar slišati o liberalizmu in socialni demokraciji!

Vsa izobraževalna društva prosimo, naj nam pošiljajo točno poročila o delovanju, o raznih predavanjih, predstavah, izletih itd. Ta poročila bo prinašal »Društvenik«, ki bo prihajal v gotovih časih kot priloga »Domoljuba«. Ob enem pa opozarjamo, naj se dobro porabi zimski čas v izobraževalnih društvih. V tem času je najlažje zbrati ude, zlasti ob nedeljah in praznikih.

V Tržiču so imeli pri zadnjih dopolnilnih deželnozborskih volitvah večino socialni demokratje. Kaj neki poreče g. tovarnar Gassner, ki je z vsjo silo preprečil pred letom krščansko-socialno gibanje delavstva v predilnici. Ali so mu bolj pri srcu brezverski socialisti, nego krščanski socialci?

Goriški deželni zbor. Poroča se: Prošt Faidutti in liberalci Andrej Gabršček z vernima tovarišema dr. Bugatto in Štrekljem so bili pred tednom pri ministrskem predsedniku baronu Bienenheru ter zahtevali, naj se razpusti deželni zbor goriški, da bo mogoče izvoliti postaven deželni odbor, češ, da sedanji je nepostaven. Minister jih je zavrnil na namestnika v Trstu, ki jim more pripomoči, da pride eden prej do glavarjevega sedeža, drugi do svetlih kronic odborniške plače. Drugim ljudem se bo to, smešno zdelo; a kdor je pohlepen po časti in masti, vé, kaj se pravi lačnemu biti! Kakor izvemo, deželni zbor goriški vendar ne bo še tako hitro razpuščen.

Zopet zločin na Primorskem. Sad nevere. V Sesljanu se je minuli teden dogodil žalosten zločin, katerega žrtvi sta bili dve osebi. V apnenici, v kateri je bilo do 80 centimetrov vode, so našli truplo poročene žene Jožefe Škabar in truplo Mihe Grabar, delavca v kamnolomu iz Zminja v Istri. Opazovalo se je uže več časa, da poslednji ljubimkuje z Jožefo Škabar in sumi se, da je Grabar potisnil ženo v apnenico, potem še sam v njo utonil. Da ni bil Grabar kaj prida človek, se sklepa tudi iz tega, da so pri reztelesenju našli pri njem dolg nož, samokres in več patron. — Sad nevere! Do tako žalostnih korakov privede človeka nekrščansko življenje, brezboštvo, novodobna svobodomiselnost, bogotalstvo in grešne strasti, katerim se človek udá, katerih postane suženj.

Vlada in združništvo na Spodnjem Štajerskem. Naše poljedelsko ministrstvo podpira zelo požrtvovalno naše združništvo, ker želi, da si ljudstvo potom zadrug izboljša svoj gospodarski položaj. Pred kratkim je dobila kmetijska zadruga v Makolah 6000 kron iz sicer za leta 1909, 1910, 1911 in 1912 po 1500 kron. Podpora je izposlovala Zadruga Zveza v Ljubljani. Kmetije! Združujte se v zadruge, osobito v nakupovalne in prodajalne zadruge, strojne zadruge itd.

Nameni spodnještajerskih slovenskih liberalcev. Liberalci se na eni strani navidez zelo potegujejo za kompromis pri deželnozborskih

volitvah, na drugi strani pa vse mogoče nesrešne spravljajo med svet, da bi ne prišlo do kompromisa. Znana liberalna neodkritost! Sedaj vedo ti ljudje že celo za kandidate Slovenske kmečke zveze, čeprav še Kmečka zveza ni imela niti enega posvetovanja v to svrhu. Tudi mil. g. knezoškofa hočejo liberalci izigravati proti Kmečki zvezi. Liberalci so dobri učenci! Vse to smo že doživeli in preživeli od strani »Štajerca«.

Kranjski deželni zbor bo, kakor čujemo, sklican na dan 7. januarja ter bo zboroval do 18. januarja.

Novi naslovi za sodnike. Cesar je z najvišjim odlokom od 16. t. m. odobril, da imajo sodni adjunkti odslej nositi naslov: sodnik, sodni tajniki naslov: okrajni sodnik, in okrajni sodniki naslov: okrajni sodnik in sodnijski predstojnik. — Sodni tajniki in sodni adjunkti, ki so že izstopili iz aktivne službe, bodo zamogli na svojo prošnjo zadobiti nov naslov, ki odgovarja njihovu dosedanjemu činu.

Zlatokopi. (Spillmannove povesti. — XVI. zvezek.) Povest. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena broš. 60 vin., trdo vez. 80 vin. — O tej zbirki nam ni treba mnogo pisati. Dovolj govori ime pisatelja. V tem zvezku nas pelje v toplo Brazilijo in v ledeno Alasko. Spillmannove povesti so jako dobro došel donesek k naši mladinski literaturi. Istodobno opozarjamo tudi na poprej izdane zvezke Spillmannovih povesti, ki so vsi posebne vrednosti.

Oče naš. Povest za mladino in ljudstvo. Poslovenil Fran Malavašič. Cena broš. 1 K 50 vin., vez. 1 K 70 vin. — Najobčutljivejša vrzel v našem slovtvu je pomanjkanje pravnih spisov za mladino. Torej je bila jako srečna misel, da se je na novo izdala lepa povest, žalibog je preveč pozabljenega starega pisatelja Fr. Malavašiča. »Oče naš« je jako primerno berilo za mladino; vsebina zelo zanimiva, jezik lep, čist in lehak, cena zelo nizka. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Slovenski ABC v podobah. Cena za broširano knjigo 80 vin., za trdo vezano 1 K 20 vin. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Ako hočete narediti svojemu otroku prijetno presenečenje in ako hočete, da se bo igraje naučil brati, »kupite mu« Slovenski ABC v podobah. Čedne, zanimive slike in gladki verzi so vrline te knjige, ki naj bi prodrila v vsako slovensko družino.

Ben-Hur. Roman iz časov Kristusovih. Spisal Ludvig Wallace. Cena vezanemu izvodu 4 K 50 vin. — Ta roman je posebno prijetno in priporočljivo berilo za mladino in odraslene. Njegova posebna prednost je, da se čitatelji iz njega lahko točno in natančno pouče o zgodovinskih, zemljepisnih in narodopisnih razmerah iz časov Kristusa. Pisatelj je vse natančno preštudiral in dal svoji povesti trdno zgodovinsko podlago. Zelo hvalevredno je pač, da se je izdal nov slovenski prevod tega slovitega romana, ki stoji med prvimi zgodovinskimi romani vseh časov in narodov. Roman ima tudi izredno vzgojilno vrednost in ga vsestransko priporočamo. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Slovenski skladatelj dr. Benjamin Ipavc umrl. V Gradcu je umrl eden najpriljubljenejših slovenskih skladateljev, dr. Benjamin Ipavc, brat nedavno umrlega dr. Gustava Ipavca. Slava njegovemu spominu — v njegovih skladbah bo vedno živel njegov spomin v slovenskem narodu!

Izdajstvo socialne demokracije. Pred dobrim tednom se je vršil v Trstu občni zbor okrajnih bolniških blagajen. Slovenci so tudi topot propadli. Socialno-demokratski odposlanci ljubljanske okrajne bolniške blagajne in Čobal so glasovali z Italijani. Slovenski dele-

gati so korporativno zapustili dvorano, ker so bili vsled socialno-demokratskega nastopa v manjšini. Kaj poreče k temu izdajstvu zagorski Čobal, ki se dela med rudarji trdega Slovenca?

Gostilničarski tečaj v Ljubljani. Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem nam piše: Poziv na obisk gostilničarskega tečaja, ki se otvori nepreklicno 7. januarja 1909. v Ljubljani in traja skozi štiri tedne, je vzbudil nepričakovano zanimanje v hotelirskih in gostilničarskih krogih. Oglasilo se je nad 85 oseb in to skoraj izključno gostilničarji, gostilničarke in hčere gostilničarjev, torej v istini jako izborne moči in sicer ne samo iz Kranjskega, temveč tudi iz drugih slovenskih pokrajin.

Neaktivno vojaštvo domobranskega pešpolka, to so oni rekruti, ki se namesto jeseni, pozovejo v aktivno službovanje spomladi, pozvani so topot na dan 17. januarja 1909. Drugače so bili pozvani šele meseca aprila.

Kostanjeviški župan odstopil. Iz Kostanjevice nam poročajo, da je župan Bučarjev Tone od županstva odstopil. Vrgla ga je plača občinskega tajnika in policij: ka ura.

Za obmejne brate. »Slovenski Gospodar« piše: Dr. Krek je govoril na ljudskem shodu v Ljubljani en dan pred volitvami sledeče znamenite besede: »Vodstvo na slovenskih tleh prevzame od jutri S. L. S., je mora sprejeti. Toliko časa, dokler je imela hude vojske doma, se ni mogla toliko ozirati na obmejne kraje, kakor bi trebalo. Od jutri je njena dolžnost, da v svojem srcu sklene vse naše brate od Drave do Jadranskega morja in da s podvojeno verno zastopala koristi, ne samo kranjskega ljudstva, svojih volivcev, ampak koristi vsega Slovenstva (Zivio!).« Te besede pozdravljajo štajerski somišljeniki z velikim veseljem, tembolj, ker so prišle iz ust tako vplivne osebe, kakor je dr. Krek v S. L. S. na Kranjskem.

Dr. Ploj se je v državni zbornici branil proti napadom poslanca Malika ter milo zatrjeval, da nikdar ni bil Nemec in da je vedno in povsod deloval za slogo med Nemci in Slovenci. Opravičevanje pred Nemci in opisovanje samega sebe, kako krotek je proti Nemcem, je naredilo, kakor se nam zatrjuje, na slovenske poslance skrajno slab utis. Ta mož pa zna!

Duhovske spremembe v lavantinski škofiji. Č. g. župnik Wolf pride za knezoškofijskega računskega revidenta v Maribor; č. g. župnik M. Slavič se preseli k Sv. Lovrencu nad Mariborom. — Premiščen je č. g. kaplan M. Volčič iz Slivnice v Slovensko Bistrico; na njegovo mesto pride č. g. kaplan Belšak iz Žalca; č. g. Franc Gosak gre iz Mozirja v Žalec; v pokoj je stopil č. g. Franc Slavič, župnik pri Sv. Antonu na Pohorju.

Bralce »Domoljuba« opozorimo na dopis, ki ga nam je poslal naš naročnik iz Clevelanda v Ameriki in ki ga priobčujemo v tej številki. Pazno naj ga prečitajo vsi tisti, ki nameravajo v kratkem odpotovati v Ameriko, da se ne bodo pozneje kesali.

V Selcih nad Škofjo Loko so otvorili dne 27. decembra novi »Dom«. Slavnostni govor je govoril deželni poslanec profesor Jarc, blagoslovil je poslopje mil. g. prelat in kanonik Andrej Kalan.

Berite! Berite! Večkrat so se »Domoljubovi« dopisniki zgraževali nad početjem spekulativcev, ki razkosujejo zemljišča. In po pravici. Tak spekulativ je oklinal prodajo, pripeljal vina in žganja, včasih sam oboje zmešal, ponujal po svojih ljudeh ljudem to pijačo, sam pa oblastno hodil gorindol, norčevaje se: nikar ne pij, da ne boš preveč plačal. Ko so prišli ljudje v pravi ogenj, naznanili so se dražbeni pogoji, med njimi tudi, da mora vsak

kupec plačati poleg kupnine še 3 ali 5 odstotkov za stroške prodaje, in pričela se je razprodaja. Ljudje bolj ali manj pijani so dražili sami, a tudi od prodajalca najeti poganjači niso bili tiho in prodale so se parcele velikokrat za neizmerno ceno. Marsikateri je drugo jutro jokal, klet, — a bil je vjet. O vsem tem je »Domoljub« že večkrat pisal in ljudem odsvetoval se udeležiti taci dražb. Pravega pomočka pa ni nihče vedel in pravniki so zmahevali z ramami, češ, ni nič za narediti. A vendar zdaj imamo gotov pripomoček, ki bo to zlo zelo omejil. Imeli smo ga že, a nismo zanj vedeli in ta pomoček je cesarski patent z dne 9. avgusta 1854., št. 208., ki je še vedno v veljavi, po katerem spada prostovoljna javna dražba nepremičnin brez izjeme v svrhu zanesljivega pravnega prometa v področje nesporne sodstva. Le iste prodaje nepremičnin so veljavne in pravomočne, katere dovoli in pri katerih sodeluje sodnja. Tako je razsodilo sodišče v Gradcu zoper deželno sodnijo v Ljubljani, kar je tudi potrdilo najvišje sodišče na Dunaju s sodbo od 2. julija 1908, s katero je tožnikovo revizijo proti prizivni sodbi zavrnilo.

Smrtna kosa. Umrl je v Idriji duhovnik tržaške škofije č. g. Josip Strnek. — V Kamniku je umrl minuli ponedeljek č. g. Anton Korbič, v pokojeni župnik. Rojen je bil leta 1847. v Smeledniku. Služboval je zadnja leta kot župnik v Železnikih in šele nedavno stopil v pokoj. — V Mariboru je umrl 26. decembra frančiškanski pater Nazarij Schönwetter. — V Kranju je umrl nagle smrti v visoki starosti 91 let g. Fortunat Gogala, brat rankega škofa Gogale. Naj počiva v miru!

Nečuvno ogorčenje vlada po vsem Kranjskem, ker je vlada imenovala za peščico Nemcev posebnega deželnega šolskega nadzornika, zagrizenega Nemca Belarja. Vsi slovenski poslanci bodo odločno nastopili proti deželnemu predsedniku baronu Schwarzu, ki je zelo podpiral to imenovanje in s tem prizadal Slovincem krut udarec. Najbolje stori nemški baron, da gre nemudoma v pokoj!

Slov. kršč. izobraževalno društvo se je ustanovilo v nedeljo, dne 27. decembra v Mostah. Ustanovni občni zbor je bil prav dobro obiskan. Govorili so gg. dež. posl. dr. Zajec, dr. Rožič, kaplan Petrič, »Zarjan« Kovač, nek poljski visokošolec, Ivan Nepomuk Gostinčar in Fr. Ziller. Že prvi dan je pristopilo društvu 40 članov.

Iz Švice smo dobili naznanilo, da obstoji ondi pripravljavna šola, v katero se sprejemajo od 10 do 12 let stari dečki, ki bi imeli veselje in poklic za duhovski stan, oziroma za misijonarje. Razumeti morajo nemški jezik. Prošnje je odposlati na naslov: »Vorbereitungsschule für Priester in Wollmsen, Luzern-Schweiz«.

Listnica uredništva. G. M. G. Pesem o sv. treh kraljih je že stara in znana. Nahaja se v starih pesmaricah, zato je ne moremo priobčiti. Pozdrav!

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Podgorje pri Kamniku. Razne občine se pri vas bahasto oglašajo ter vam naznanjajo, da še živi v njih sredi redka prikazen, Radeckijev veteran iz laške vojne l. 1848. Tudi jaz vzamem pero v trdo kmetsko roko in naznanim dragemu »Domoljubu«, da imami čast poznati v naši občini nad 80letnega junaka, ki mi je sam pravil, kaj je vse skusil v

pred 60 leti. Prav dobro se spominja, kako je izbruhnil upor v Milanu, kako so se naši pravi umikali iz sovražnega mesta, in kako so se bojevali po drugih mestih. Pa preobširno bi bilo popisovati vse njegove dogodke in kako so njegovi tovariši padali na njegovih straneh. Omenim samo en dogodek, vsled katerega, kakor sam pravi, mu mraz srce pretrese, kadar se ga spomni. To je bilo na krstni dan, 24. rožnika, pri Volti, ko je po hudem boju razpuščen, lačen in žejen zašel v neko klet z namestom, potolažiti žejo in glad. Dobil je ondi hleb kruha in zapazil tudi sod, kateri je stal pokonci in imel vrhno dno razbito. Misleč, da je notri še ostanek vina, je potopil hitro notri svojo čutaro in potem urno pobegnil. Ko pride do svojih prijateljev, hoče piti vino. Ko nastavi čutaro na usta, da pije sam prej ko dá tovarišu, potegne iz čutare enkrat, dvakrat, in o groza! čutaro vrže ob tla in začne bruhati, da bi bil kmalu želodec iz sebe izbruhal. Tekočina, katero je zajel iz razbitega sode, ni bilo vino, temveč prava človeška kri, katero je pil za vezilo, ker je bil ta dan njegov god. To sem slišal iz njegovih ust, in ker je od vseh pozabljen in ob 60letnici ni dobil jubilejnega križca kakor mnogo drugih, in tudi pri nagradi, katera se je delila 18. velikega srpana t. l. v državni smodnišnici v Kamniku so ga prezrli, češ, da se je prepozno prijavil, naj se mu postavi v tebi, dragi »Domoljub«, skromen spomenik, da ne zapade popolni pozabljenosti nekdanji hrabri junak v boju na Laškem l. 1848, sedaj sivi starček Ivan Mali iz Podgorja pri Kamniku.

g Sela pri Kamniku. Tu je bil sv. misijon od 17. do 22. decembra. Vodila sta ga gg. misijonarja P. Jan. Kunstelj in P. Jan. Pristov iz J. dr. Vreme je bilo skoziinskozi neugodno, pota ledena in opolzka, a to ni zadrževalo ljudi. Prihajali so vsak dan k trojnemu opravilu, da je bila prostorna cerkev vedno natlačeno polna. Sv. obhajilo je prejele nad 800 vernikov. Bog povrni gospodoma misijonarjema, kar hvaležni Selani ne moremo, in daj svojo milost, da vsejano duhovno seme obrodí obilno sadu za nebesa!

g K. s. izobraževalno društvo v Mekinjah bo priredilo prihodnjo nedeljo, 3. prosinca t. l., ob 1/24. uri popoldne veselico s sledečim sporedom: 1. Brož, Banovac, koračnica; 2. Zajc, Hrvaticam; 3. Hruza, Savski valovi, udarja tamburaški zbor »Planinka«; 4. »Mi brhki kuharji.« komičen prizor za moški četverošpev. 5. Don Fernando, strah Asturije ali spreobrnjenje roparskega poveljnika; igrokaz v treh dejanjih. Poslovenil Fr. R. K. obilni udeležbi vabi odbor.

Iz ljubljanske okolice.

Iz Sela. Pri volitvah ze deželni zbor so nas premagali socialni demokratje, ki so znošili skupaj 100 glasov. Naših je bilo 82. Pri zadnjih državnozborskih volitvah so imeli socialni demokratje 103 glasove, liberalci 27, mi pa 127. Socialni demokratje so torej tudi nazadovali. Prav, da se je to zgodilo, da smo bili premagani. Ta padec je nam v vstajenje.

Sentpeterska hranilnica in posojilnica ima svoj sedež v Ljubljani poleg sentpeterske cerkve v Podbojevi hiši nasproti mežnarji. Delovati začne z novim letom. Obreduje po 4 in pol odstotka.

Katoliško izobraževalno društvo se je ustanovilo 27. decembra. Sedež ima na Selu pri Oražmu. Koj pri ustanovnem shodu se je oglasilo 40 mož in mladeničev. V nedeljo po novem letu, 3. januarja 1909., priredi prvo predavanje, ki bo zelo zanimivo, ker bo obsegalo zgodovinske podatke in dogodke v naši fari.

Iz Hrušiče. Našega župana je izvolila Kmečka zveza v vodstvo S. L. S. To je go-

spodu zadoščenje za razne spletke in zarote, katere so nekateri uprizorili zoper njega.

Iz Most. Na šentjanževo nedeljo je imela mladeniška in moška Marijina družba pri sv. Petru izredno slovesnost. Presvetli knez in škof so blagoslovili prelepo novo zastavo. V proslavo trojnega jubileja smo si jo napravili. (Iz Most nas je največ fantov v družbi, zato jaz poročam.) Načrt je naredil prof. Grebenc, vezala jo je gospodična Repšetova, slikal jo je g. Trpin, kateremu se je izborno posrečilo. Krasne tri trakove (slovenska trobojnica) je pripela blag. gospa Josipina Jarčeva — šentpeterska faranka. Vsa zastava dobro izraža program družbe: Mladenci, bodite pošteni in nedolžni, kakor sv. Alojzij (prva podoba); ko boste možje, bodite srčni apostoli krščanskega življenja, kakor sv. Andrej (druga podoba). To vse zmorete pod varstvom Marijinim (tretja podoba). Ostanite udani sv. Očetu — namestniku Kristusovemu (grb sv. Očeta in letnice 1858-1908), zvesti cesarju (monogram s krono in letnicami 1848-1908). Bodite navdušeni Slovenci (bel. moder. rdeč. trak) na krščanskem programu, kar pomeni vera, upanje in ljubezen na vrhu droga.

Iz Polhovega Gradca.

Več luči! Naše izobraževalno društvo soi bolj trdno nego polh. Vzdravimo se že vendar enkrat! Naša hranilnica bo gotovo rada nekaj prispevala iz tekočega letnega dobička, da se zlasti v zimski dobi na kakih 14 dni koga naprosi, da nam pride predavat o živinoreji, sadjarstvu, mlekarstvu, gospodarskih, zdravstvenih in svetovnih vprašanjih. Za izpremembo bi se priredilo kako šaljivo ali podučno predstavo. Kako lepo bi bilo, če bi se zlasti resni možje in tudi pametni mladeniči shajali ob nedeljah in praznikih v društvu in ne pri pijači — piti se lahko navadi drugod — si v razgovoru z odkrito besedo čistili nazore, skupno brali časopise, izposojevali si knjige, potem bi velike misli nič več ne našle majhnih ljudi. Koristni izobrazbi bi se umaknila zavist, sebičnost, samoljubje, razširilo bi se pa omejeno in zaplankano obzorje ter ljudi vnelo med svet. Nove časovne razmere zahtevajo primerne izobrazbe. Brez te ne moremo zameriti nikomur, če mu je merodajna beseda kake jezične babnice ter govori n. pr. o naši mlekarni kakor slepec o barvah: »Jaz pa vem, da bo izguba,« ali če izraža prav pogansko načelo: »Zato ne pristopim, ker je ta ali oni ud ali odbornik«. Proč s temo in pelumakom!

Vsak ud mlekarnje je dolžan sebi in svojim sosedom, da se o poslovanju in stanju ter vseh rečeh, ki se tičejo mlekarnje, dobro pouči in prepriča. Podpisane dam vsakemu, kdor hoče, tozadevna pojasnila. Izveš pa lahko zlasti pri mesečnem izplačevanju in na obč. zboru. Le na dan z odkrito besedo! Če vemo vsi in vsak, pri čem da smo, potem preide tudi ona mōra — nezaupnost, koristna stvar pa veselo napreduje. Tudi v tem oziru: Več luči!

»**Mlekarski zvezi**« v Ljubljani bodi izrečena tem potom zahvala, da nam je omogočila varno in zanesljivo odpošiljatev mleka v Trst! Mleko se nam bolje izplačuje, oglašajo se novi udje. Skrbeti pa mora vsak, da bo mleko dobro in snažno. Pa nekoliko podjetnosti bo treba. Če smo previdni, pametni in računamo naprej, bomo pri večji množini mleka prav lahko polagoma izplačali nanovo nastale stroške za vrče, pozneje za hladilnik in pastér. Voz že sedaj potrebujemo, zlasti pa leseno ledenico. Pa saj še niso izumirli možje, ki so stavili naš krasni »Marijin dom«, gotovo bo ta ali oni tudi brezplačno kaj storil za zgradbo navadne ledenice. Bo še nekaj truda, a brez »muje« se še čevljev ne sezuje. Tarnanje je po čeni, koristi pa samo delo. Varčujmo, kolikor

je prav! Iz nič pa ni nič. Ko je bila tukajšnja graščina napredaj, še kmetje niso imeli svojih posojilnic. Danes je drugače. Če se podjetje obrestuje, se kmalu poplača posojilo. Računimo pa tudi na državno podporo.

Dobrodošel nam je vsak nov ud, ki hoče vztrajati, naj bo mišljenja tega ali onega, saj je stvar strogo gospodarska, kjer se ne sme kazati nikaka osebna mržnja. Vabimo v svoj krog vsakega posestnika, ne silimo in ne prosimo nikogar!

6 K 50 h več nego doma. Bo treba tinitam več sloge med možem in ženo.

Postajo za mleko imamo že v Dolenji vasi, kjer so se posestniki, kakor doslej na Brišah, s hvalevredno vneto zavzeli za prekoristno stvar. Isto se nam obeta morda na Belci. Celo nekateri črnovrški kmetje se nam lahko pridružijo, če bi pozneje zbirali mleko v Zalogu pri Petaču.

Umirajoč starček je velel svojim sinovom, naj zlomijo sveženj palic, a ni šlo. Zdrav-

Novo leto!

Pesem mladeniča za Novo leto.

1.
Novo leto, v Bogu začeto,
Stokrat pozdravljeno meni!
Bodi srečno, radostno bodi,
nič mi življenja ne greni!
2.
Upe sladke v srce mi rōsi,
saj so še mlada mi leta;
v njih razcvitaj cvet mi življenja,
kajti sadū ni brez cveta.
3.
Moč razvij mi, vihrj enako —
kdo bo pomeril z menoj se?
Da življenje moč mi bo vzelo?
Srce ti močno, ne boj se!
4.
Vidim leto, angeljsko lepo,
izza nebeškega raja se svita.
Tisoč sreč, bogatih in svetlih,
v svoji mi zarji razcvita.
5.
Novo leto, v Bogu začeto,
stokrat pozdravljeno meni!
Bodi srečno, radostno bodi,
nič mi življenja ne greni!

Številke govore, da je škoda truda, ako doma napravljáš in prodajáš maslo. Zapiši si to-le: Če se s strojem najbolj čisto posname 250 litrov mleka se napravi iz njega 10 kg surovega masla. Rastopi teh 10 kg in dobiš 7 kg ali 12 in pol funta masla. Računi 1 funt masla 1 K 40 v ali 1 kg 2 K 50 v, izkupiš 17 K 50 v. Prištej k temu še vrednost kakih 200 litrov posnetega mleka, 1 l po 3 v, imaš še 6 K. To-rej: K 17 50 + 6 K = K 23 50. V mlekarni dobiš odslej za 250 l po 12 h gotovih 30 K, ali

žite svoje gospodarske moči, vsak bo na dobičku! Mlekarnstvo ima za umno živinorejo in gospodarski napredek dalekosežen pomen. Le trden kmet lahko moli in dela ter ne zapušča rodne zemlje, Ameriko ima doma. Le preračuni stroške v Ameriko in nazaj, prištej še škodo, ki jo je v tem času doma trpelo gospodarstvo, potem pa primerjaj to, kar ti je Amerika vzela, z onim, kar si tam težko prislužil in si pri ustih pritrgal, pa reci, če ne bi si z umnim gospodarstvom doma več opomogel

in otroci bi ne bili brez očeta. Združeno in složno naprej. Zadružnikom in vsem, ki so dobre volje, želi srečno novo leto Fr. Majdič.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Knjižnica se nahaja odslej v bivši pisarni hranilnice in posojilnice, ki je preseljena sedaj v Kraljičevo hišo, kjer se nahaja tudi župniška pisarna. Knjižnica posinja ob nedeljah tiste uradne ure kot dosedaj.

nju v preteklem letu se bliža. Z zanimanjem pričakujemo poročila o hranilnici in posojilnici, kmetijskem društvu, mizarški zadrugi, mladeniški organizaciji itd.

g »Sv. Vid« ali »Sicilijanska cvetka« je naslov novi igri, ki jo bodo predstavljali mladeniči telovadnega odseka na novega leta dan v Čebavovi dvorani. Igra, ki je vzeta iz življenja našega farnega patrona, je zelo lepa in se bo lepo predstavljala v prenovljeni dvorani na novem odru. Zato vabimo vse prija-

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Občina Hrastje je bila po krivici po zadnji volitvi razkričana med svet, kot da bi bilo tu gnezdo socialnih demokratov, ker je »Slovenec« prinesel pomotljivo brzojavko, v kateri je stalo, da je dobil Petrič tu 23 glasov. V resnici pa Petrič v občini Hrastje ni dobil nobenega glasu in tudi v celi občini ni nobenega človeka, ki bi držal z rudečkarji. Onih 23 glasov je dobil naš mož, g. Tomaž Pavšlar iz Kranja.

g Košansko pevsko društvo joka v zadnjem »Notranjcu« za svojim najdelavnejšim udom — človekom tihe in mirne narave. Sama resnica. Samo tega pojasnila manjka, da so dopisniki »Notranjca« liberalci, da ni delavnost pri pijači, če tudi se vlija po lijaku v tenorsko grlo in mirni niso tisti, ki po dokončanem razgrajanju in popevanju »čuk-pesmi« vrtoglavijo domov. In tako društvo napada zadnje dni še vročinska bolezen, da bi na občnem zboru kupili novi »črni« klobuk (glavo), da bi pod njem lažje delali za narod—nost. Se motite! No, pa saj je menda predsednik že določen, samo je še privezan.

g S Suhe pri Kranju. Ni nam še iz spomina tužni pogreb dragega nam mladeniča Fendetovega Janeza, že je zopet 23. in 24. m. m. pokosila mrzla smrt z neusmiljeno koso dve mladi cvetki naenkrat, dve Marijini hčeri. Lombarjevo in drugi dan Fikovo Micko. Velika tuga je vladala v celi fari med mladimi ljudmi, ko sta isti večer ležali tovarišici na mrtvaškem odru in ko smo jih potem z žalostjo in solzami spremljali k zadnjemu počitku.

»Tja v posteljo poslano v tihi jami,
v kateri spi, kdor vanjo spat se vleče,
da glasni hrup sveta ga ne predrami.«

Kako priljubljeni sta bili ranjci, sta pričala veličastna pogreba, katerih sta se udeležili obe Marijini družbi z zastavami in mnogo drugih faranov; pričale o tem so tudi ganljive žalostinke, ki jih jima je zapel v zadnje slovo domači pevski zbor. Naj počivata v miru!

g Iz Rateč pri Beli peči. Pri zadnji deželnozborski volitvi je naš učitelj tako marljivo agitiral za socialista Franceta Bartlna, da mu je celo papirja primanjkovalo, pa vendar je bil ves trud zastoni, liberalci so zopet pogoreli. — 31. t. m. so imeli naši liberalci veselico v gostilni pri I. Kavalariju v korist Ciril-Metodove družbe. Tu so zopet naši liberalci lovili naše nezavedne mladeniče in može v svoj tabor. Koristna je Ciril-Metodova družba za nas Slovence, pa dokler je v liberalnih rokah, mi še vinarja ne damo zanj. Vodja te veselice je bil menda zopet rdečkastoliberalni učitelj. Krščanski starši! pazite na vaše sinove. V zgoraj omenjeni gostilni se pridno čita liberalno časopisje.

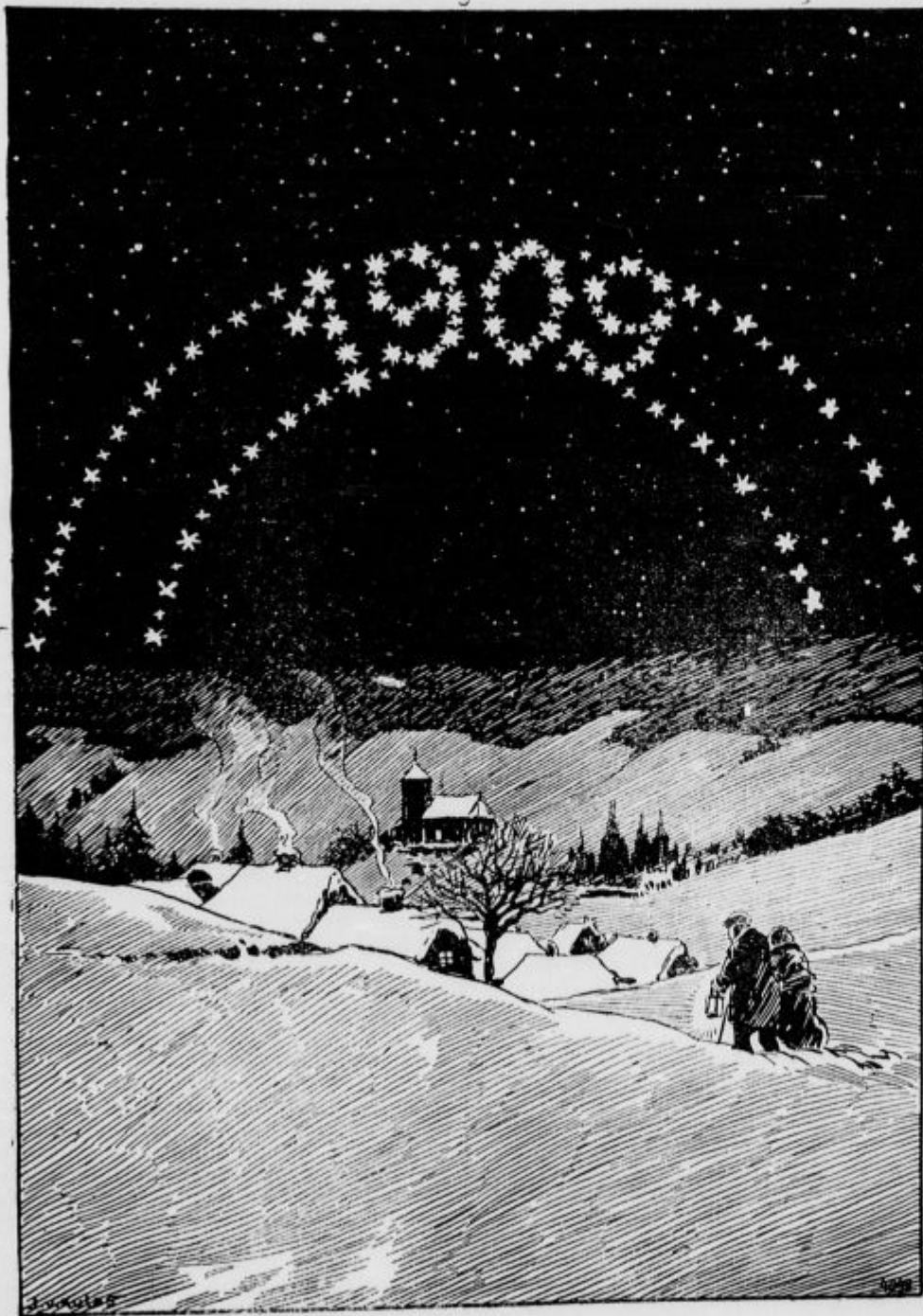
g Mošnje. Prihodnjo nedeljo, to je 3. januarja 1909., bo popoldne po litanih ob tretji uri poučno predavanje, ki ga priredi mošenjsko izobraževalno društvo v šolskem poslopju. Predaval bo g. visokošolec-rojak Ivan Avsenek.

Dolenjske novice.

Iz višnjegorskega okraja.

d V Žalini se je ustanovilo mladeniško Marijino društvo, ki hoče nadomestovati izobraževalno društvo.

d Iz okolice višnjegorske. Da ne boste hudi, obljubljam, da hočemo v novem letu večkrat poročati, kako živimo in se gibljemo. Najprvo poročamo, da se po novem letu ustanovi kmečka zveza za naš okraj. Upamo, da

g Čas pa je tudi sedaj, da pristopijo k našim organizacijam sedaj tudi tisti, ki stoje še ob strani, dasi z veseljem opazujejo življenje in delo po naših društvi. Čas je resen in zato dobro in pošteno misleči v organizacije, v hiše pa naše časopisje. »Slovenec«, »Domoljub«, »Bogoljub«, »Mladost«, — v kolikih hišah še pogrešamo vsaj enega izmed teh listov!

g Novo leto in z njim čas, ko bodo naše organizacije podale svoje račune o poslova-

telje poštene zabave in posebno še prijatelje naše mladeniške organizacije, da se predstave udeležijo. Začetek je ob 4. uri popoldne.

g Novi gospod kaplan, Fr. Vovko, pride k nam po prazniku sv. Treh kraljev. Gospod je služboval dosedaj pet in pol leta v Starem trgu pri Ložu. Znan je kot izvrsten govornik in prijatelj krščanskih organizacij, zato se ga še posebno veselimo, ker dela v naših organizacijah je veliko.

pridejo na ustanovni shod vsi naši poslanci, katerih imamo zdaj pet. Želimo posebno podnuka o starostni zavarovalnici, katera nam po sedanjih pojasnilih ne ugaia. Mislimo, da je »Domoljub« premalo natančno o njej poročal. Misel je dobra, le najti se mora način, ki nas kmetov ne bo preveč obremenil. — Tudi pri nas imamo društvo za oskrbo zanemarnjenih otrok, kateremu načeljuje sodni svetnik Jarc Čujemo, da je dalo podporo revnim šolarjem po okraju. Več poročamo po občnem zboru, ki bo 31. t. m.

d Iz Višnje gore. Volitve za deželni zbor v Višnji gori so prav častno izpadle za S. L. S. Na volišču v Višnji gori, kjer sta volili tudi občini Dedni dol in Križka vas, je dobil dr. Zajec 141 glasov, Čobal le en glas. Vseh volišč v celnem sodnem okraju je bilo osem. Poleg Višnje gore je dobil dr. Zajec v Žalni 97 glasov, Čobal 0, Polica: Zajec 79, Čobal 0; Leskovec: Zajec 65, Čobal 0; Krka: Zajec 98, Čobal 2, 3 glasovi razcepljeni; Zatičina (občina Št. Vid, Zatičina, Draga, Gorenja vas, Hudo): Zajec 232, Čobal 2, 1 razcepljen; Dob (občina Dob, Pece, Radohova vas, Podboršt, Češence, Bukovca, Temenca): Zajec 167, Čobal 1; Velik Gaber (občina Veliki Gaber, Praprače, Stehanja vas, Zagorica): Zajec 212, Čobal 5. Zanimivo je, da je na volišču v Vel. Gabru neki socialni demokrat nagovarjal volivce: »Možje, volimo rajše zagorskega župnika Čobala kot pa Zajca!« Tako se mu je posrečilo poleg sebe še štiri kmete dobiti za Čobala, misleč, da res volijo župnika. Pohvalno nam je omenjati hiše Jakošove ali Sadarjeve v zatiški Dragi, odkoder so poleg očeta trije njegovi sinovi prikorakali na volišče v Zatičino, kjer so vsi oddali glasove za kandidata S. L. S. Istotako so prikorakali tudi iz občine Draga na volišče štirje člani rodovine Zupančičeve iz Polja, kljub temu, da so morali na semenj v Višnjo goro poslati par volov v prodajo, katere je vodil vsled tega le nedorasel deček. Vsa čast takim zavednim volivcem, ki osramote marsikaterega zaspanca, ki ima volišče pred nosom. Najbolj zaspana občina med vsemi bo skoro gotovo Gorenja vas. Dasi je imela do volišča komaj dobre pol ure, vendar se je udeležilo volitve celih 10 odstotkov volivcev. Glede starostnega zavarovanja je po celi višnjegorski okolici mnogo hrupa. Neki hujšakači slikajo povsod neprestano le senčne strani zavarovanja. Ljudstvo je sedaj tako razburjeno, da je v svoji večini proti zavarovanju. Več volivcev ni šlo na volišče, češ, takih poslancev ne grem volit. Zelo potrebno je, da se prej ko mogoče napravi v Višnji gori shod in se ljudem o vsem tem pojasni. Naj bi se potrudil eden ali drugi gg. poslanec k nam, da se nam pojasni zavarovanje za starost. Prosim! Naročeno seno željno pričakujemo, a doslej ga okoli Višnje gore nismo še dobili.

d Prepotrebna cerkev v Podgabrju je pod streho. Na spomlad se bo delo nadaljevalo in proti jeseni se bode posvetilo. Veliko truda in skrbi, a tudi zaslug ima šentvidski župnik. Bog mu povrni!

d Naša mlekarja v Št. Vidu dobro napreduje. Da bi imeli le večji prostor. Ljudstvo vedno bolj spoznava njeno korist in je hvaležno njenemu voditelju.

d V Zatičini sicer še nimamo izobraževalnega društva, a g. P. Lovro s svojim skiptikonem vzbuja veliko zanimanje in pripravljata pot temu društvu. — Na čast presvetlemu cesarju smo napravili lepo razsvetljavo.

d Na pomlad se vendar enkrat prične graditi cesta čez Muljavo na Krko. Delo sta dobila dva Višnjana, ostane vsaj dobiček — če ga kaj bo — v okraju.

d V Višnji gori se je obhajal sv. misijon. Vodili so ga oo. jezuiti. Udeležba je bila velika

in ljudje so pokazali svojo hvaležnost g. misijonarjem z obilnimi darovi za cerkev sv. Jožefa. Po misijonu so se zahvalili župani in zastopniki občin pod vodstvom g. dedendolskega župana gg. misijonarjem z besedo in darovi za imenovano cerkev. — Naša hranilnica je razpisala deset premij po 40 K za napravo gnojničnih jam. Pravico do premij imajo hranilnični udje v okraju, ki so napravili primerno jamo in betonirali hlev, da se lahko vsa gnojnica odteka v jamo. Ko kdo napravi tako jamo, naj se oglasi in hranilnica pošlje zaupne može pogledat, če je vse prav narejeno. Ako ti potrdijo, dobi dotičnik nagrado. Hitite, ker je le 10 premij. Sklenila je dalje preskrbeti vsaki vasi pumpo za gnojnico, ako imajo vsaj štirje posestniki v vasi take jame.

d Iz Žalnice. Leto za letom se vršijo v naši župniji pomenljive slavnosti. Ali vendar nič o tem ne poroča naš »Domoljub«. Zadnje smo obhajali 8. decembra na praznik Matere božje. Prišli so iz bližnjega zatiškega samostana nek g. pater spovedovat. Že v ponedeljek zjutraj in zvečer so neutrudljivo delali v spovednicah. Goreči in vneti č. g. župnik preskrbijo večkrat na leto kakega spovednika, da verniki bolj pogostoma pristopajo k mizi Gospodovi. Drugi dan smo imeli skupno sv. obhajilo z mladeniško in dekliško Marijino družbo. Popoldne je bil krasen govôr za Marijino družbo in sprejemanje novih udov.

d Nov župnik na Polici. V sredo pride na Polico novi g. župnik Švigelj, katerega smo težko pričakovali. On je dober pevec in kmalu bo Polica s petjem prekašala ves okraj.

d Konečno opozarjamo vse naročnike, naj se hitro naroče na »Domoljuba« in naj še druge pridobije, vsaj v novem letu boste veliko brali iz okraja.

Belokranjske novice.

d Trije modri iz devete dežele so prišli pred par leti v Gradac. Jeden je ostal v Gradacu, drugi se je naselil v Vranovičih, tretji v Kloštru. Vina niso pili, mesa niso jedli, denarja pa so baje imeli kolikor so hoteli. Ljudje so se spogledovali in nekateri so jih imeli za prave antikriste, — zlasti ker niso ti čudaki hodili v cerkev in so bili najboljši prijatelji Maceletovega Julčeta, ki tudi nima časa hoditi v cerkev. Julče je kar naenkrat postal učen in se je proglasil za neodvisnega kandidata — pravzaprav pa je delal vse le po načrtu g. Jekovca, ki je zanj ustanovil posebne belokranjske cajtenge z imenom »Belokranjce«. To je bila Julčetova — nesreča. Trije modri so jo že popihali iz Gradaca, Julče pa je ostal v blatu. Ali je res tako, g. Julče?

d Liberalne pameti, reši nas o Gospod! Neki modrijan se čudi v št. 15 Belokranjca, kako je to, da ima belokranjska kmečka zveza sedež v mestu Metliki. To mu ne gre v glavo. Mi ga pa vprašamo, ali kot liberalci razume, zakaj ima kmetijska družba sedež v Ljubljani? Liberalci iz mesta Ljubljane, takoj predstavite sedež kmetijske družbe v Kurjo vas v gostilno pri Hrovatu, sicer to družbo imenujte »mestna družba« ... Inu seveda!

d G. Štembur — tuje. Julčetove cajtenge vedno imenujejo hišnega kandidata za deželni zbor g. Zorca — tujsca. Tudi ta trditev je izkrojena prav po liberalni pameti. Le poslušajte! Volili smo poslanca skupno z novomeškim okrajem. Ker g. Štembur prebiva v volivnem okraju, zato ni tuje, ampak domačin in zraven tega kot vrl. značilen mož vreden spoštovanja. Ko bi volili sami Belokranjci, potem bi bil g. Zorc res tuje, ker on ni Belokranjec. Resnica pa je, da imajo belokranjski liberalci za poslance vedno samo tujsce. Poprej dr. Tavčar, sedaj notar Plantan, ki sta res tujsca. Tujsci so tudi izdajatelji »Belokranjca«. Ker so

se trije modri izselili iz Gradaca, zato bo od zdaj znanprej izhajal Belokranjec — čujte!!! — tam gori v Pragi na Češkem. To je sramota za našo malo deželico, da si pusti komandirati od študentov v Pragi. Tam so tujei — ne pa v Kandiji, kjer bivata naša priľubljena moža Šuklje in Štembur!!

d Giliha skup štrih. V Starem trgu pri Poljanah sicer liberalci niso prišli k volitvi, le eden je prišel kot zastopnik drugih sobratov in volil seveda popolnoma pravilno — cigana Markota Hudorovca. Ta cigan je bil »enoglasno« izvoljen za zastopnika poljanskih liberalcev. — Dober tek, g. Peter Majerle!

d Poslanec bi bil rad tudi graščak v Pobrežju g. Peter Ravh. Naredil je nekoliko zmešnjave med nevednimi volivci. Čudni so res ti naši »neodvisni kmetje«. Vedno vpijejo kmet naj kmata voli, poslanec naj bo domačin itd. No, Matjašič je kmet in je domačin, pravi, pristni Belokranjec, to vemo vsi. Pa glejte ga hudirja! Oni, ki pravijo, da naj kmet voli kmata, so zdaj volili graščaka Ravha, poprej graščaka Maceleta. Ti ljudje so res ali zelo hudobni, ali pa zelo neumni. Pa res je tako — le malo premislite!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Dobrepolj. V nedeljo, dne 13. t. m. je pri nas predaval g. Vekoslav Ravnikar o živinoreji prav jasno in poljudno. — Volitve so pri nas še dobro izpadle, kolikor je bilo popreje godrnjanja. So ljudje, ki nič ne beró in na noben shod ne gredó, pa najbolj zabavljajo. V videmski občini je veliko ljudi doma ostalo. To ne kaže posebnih političnih zavednosti! — V Dobrepoljah je umrl dne 29. t. m. občeznani in spoštovani posestnik Janez Strnad iz Ceste. Pokojni je bil vest pristaja S. L. S. in vedno naročnik »Domoljuba«. Bil je edini izmed posestnikov, ki je sam nenaprosen prinesel prispevek za Primožičev spomenik. Škoda moža, ki je umrl v najlepših letih. Bog potolaži žalostno rodbino!

d S Krke. Preljubi »Domoljub«, sprejmi tudi od mene sledeči dopis. Kakor ti je znano, smo si tekoče leto ustanovili slovensko katoliško izobraževalno društvo, in nedavno v njem telovadni odsek, ki je za nas mladeniče neprecenljive vrednosti. To pa strahovito bode v oči naše nasprotnike, pred vsem enega, katerega ime za danes zamočim zato, ker ni vreden, da bi pošten človek zapisal njegovo ime. Ta nas vse pita s čuki, kar se nas je vpisalo v telovadni odsek. Fantje, ali dopustite to, da bi nas tako človeče zmerjalo s čuki? Mislim, da mu nobeden izmed nas ne bo dovolil tega in da se bomo ogibali njegove družbe kakor kužnega človeka, ki okuži s svojim strupenim dihanjem vso okolico. In pa še nekaj pravijo naši ljubeznjivi nasprotniki, da smo farški podrepaniki; to pa zato, ker smo stopili na lastne noge in nočemo več poslušati njihovih liberalnih in socialnodemokratskih čenč. Mi se jim pa prav iz srca smejemo in jim privoščimo to veselje, ker vemo, da nimajo drugega dela, nego hoditi od hiše do hiše in obrekovat poštene ljudi ter jih zmerjati s čuki in farškimi podrepaniki in tako kazati svojo oliko in svojo liberalno izobraženost. Torej bratje telovadci, ne udajmo se našim nasprotnikom in ne poslušajmo njihovega strupenega sikanja, s katerim hočejo zatreti v naših srcih vse dobro ter izruvat iz njih one lepe in resnične nauke, katere so nam še v naši nežni mladosti vsadili v srce naši starši, učitelji in duhovniki. Bog je, to je naše trdno prepričanje, ki se ne da omajati. In to naše pravo prepričanje nam hočejo vzeti naši nasprotniki. Gorje nam, če se jim to posreči; potem postanemo slabši nego živalina in začeli bi nas zlorabljati v njihove podle namene. Da

se jim pa to ne posreči, prosim te, ljubi »Domoljub«, prinesi ta dopis, ki prihaja sicer od preprostega, a vendar poštenega krškega mladeniča, da vidiho ljudje, zlasti pa oni, katerim smo trn v peti, da je še poštenje na svetu in da so še ljudje, ki je znajo ceniti.

Mladenič.

d Krka. Kar smo obljubili nedavno v »Domoljubu«, to smo tudi izpolnili. Naše izobraževalno društvo je uprizorilo veseloigro »Čevljar«. Igralo se je tako, da so bili vsi navzoči presenečeni. V prvi vrsti je seveda vzbudil mnogo smeha Blaže, ki je igral tako izvrstno in neprisluseno, da bi lahko daleč na okolu iskali takega igralca, a ga ne bi našli z lepa med kmečkimi fanti; kosa se brez skrbi z izurjenimi igralci našega slovenskega odra v Ljubljani. Niemu enak je bil dr. Lopnik, a za njima niso dosti zaostajali drugi igralci. Ker je igra ugajala vsem navzočim, zato se ponovi v nedeljo, 3. januarja 1909, a dostavi se še kratki šalivi prizor »Kmet in fotograf«. Zato ste prav vljudno vabljeni vsi, ki ste bili v soboto v šoli, da pridete v nedeljo po novem letu zopet v šolo in pripeljete vsak tudi kakega prijatelja ali znanca, katerega v soboto ni bilo v šoli. — Zdej pa nekaj o našem telovadnem odseku. Ustanovil se je 20. decembra. Odbor je imel že dve seji, prišel je k nam tudi naš rojak brat Zavodnik, ki nas začne poučevati takoj prihodnji ponedeljek. Rednih telovadcev bo do 20 in nekaj naraščaja. Čulo se je pa tudi neizogibno zmerjanje s »čuki«. Toda fantje, to naj vas na noben način ne odvrne od naše organizacije, zakaj če bi ne bila naša organizacija napadena, bi bilo to le znak, da ni prava; tako pa vemo, da je to res prava pot, ki nas vodi do našega cilja, da postanemo pošteni mladeniči in tudi enkrat pošteni možje. Le naprej po začrtani poti, ne vstrašite se nasprotnikov, ki vam bodo s svojim zmerjanjem škodovali toliko kot žabe s svojim regljanjem!

d Zagorje ob Savi. Kakor smo napovedali, tako se je tudi zgodilo: za enkrat zagorska dolina še ni tako srečna, da bi se mogla pobahati s svojim poslanecem. Še hujše. Kakor kaže vreme po Kranjskem, ga še tudi kmalu ne bomo dobili. Naš kandidat, zdaj že poslanec, je dobil 2818, socialni demokrat Mihael Čobal pa je 788 glasov. Razlika taka, da se ne bo še kmalu predručilo. Pa tudi naše številke so pomenljive, tako za demokrate in za nas. Pri obeh se je število zelo znižalo. Zagorska občina je imela lansko leto 602 volivca, letos 682. Demokratje so dobili lani 495 glasov, letos 385. Zakaj to? Recimo, da je nekaj njihovih volivcev ostalo doma, vendar če pomislimo, koliko shodov so napravili, koliko agitatorjev so imeli, da so imeli za kandidata svojega voditelja, je jasno, da ljudje uvidevajo, da s socializmom nikamor ne pridejo. Marsikateri bi se pridružil nam, pa se boji javno to pokazati, da ima mir. Pa tudi naše številke vpijejo, bodimo odkritosrčni, pa kaj vpijejo? Da je pri nas premalo agitacije med našimi ljudmi samimi, premalo strankarskega ponosa, preveč brezbriznosti. E, saj je vseeno, če grem ali ne, en glas tako ne zaleže dosti, bom klal, imam nek opravke..., saj bomo tako drugod zmagali itd. In tako ne gre eden volit, pa še drugi, nazadnje je nas pa v Zagorju 45, v Kotredežu 55, v Izlakah 25. Ali nas ne bo sram pred svetom? Če nam bodo rekli, da spimo? Ali nas je res tako malo krščanskih mož v Zagorju? Ne, tako malo nas ni, ampak to napravi tisti eden pa še en glas, ki pravi, da bomo vseeno zmagali. Možje, dan volitve bi moral biti dan, ko se pokažemo, koliko nas je, ne pa da smo brezbrizni. Potem nas bodo tudi nasprotniki vpoštevali. Kdor je odločen, tega pusti pri miru tudi nasprotnik, kdor je pa plašljiv, tega ima pa korajžo vsa-

kdo plašiti. Naj bi bilo v prihodnje boljše, glejmo, kako se postavi naša stranka drugod. — Ne smemo pa tudi po volitvah počivati, ampak agitirajmo, kakor to delajo nasprotniki, pridno za naša društva in za dobre časopise. Socialni demokratje »Naprej« kar sipljejo med ljudi, ga nosijo seboj celo ko gredo na delo, ponujajo z lepa in s silo. In mi? Izprašajmo si vest: Kolikim sem pa jaz priporočil »Domoljuba«, »Našo Moč«, »Bogoljuba« itd. In naših časopisov se nam ni sramovati. To so listi, ki takih ne premorejo nasprotniki. Zato pa skušaj vsakdo pridobiti vsaj še enega naročnika, in obvaroval ga boš slabega berila, pridobil za naš en glas. — Dne 19. t. m. zjutraj trčila med Zagorjem in Trbovljami dva tovarna vlaka. Razbitih je menda sedem voz. Srečen je bil vlakovodja, ki mu je zmečkalo voz, v katerem je bil, da se mu ni nič žalega pripetilo. Tudi drugače se ni nihče ponesrečil. Vlaki so imeli velike zamude.

d Z gregorskih višav. Lep in zanimiv dar je poklonila naša župnija na sveti večer nebeškemu Detetu, namreč dragocen mašni kelih s pateno. Kar se je varno čuvalo in hranilo kot drag spomin na znamenite dogodke ali kot starodavna posebnost v hišah, vse to je darovala iskrena pobožnost in ljubezen svojemu Zveličarju. Darovanih je bilo nekaj starih cekinov, med njimi novomašniški dar z letnico nove maše in poročni darovi. Dalje poročni prstan, zanimiva, iz starega srebrnega denarja sestavljena zapestnica umrle soproge, do en kilogram starega srebrnega denarja, državnih in šmarnih tolarjev in pete starejših in novejših, med njimi je stopil tudi turški srebrnik v službo krščanskega Boga. Kar ljudje sicer niso mislili nikdar dati od hiše, so z veseljem darovali, da se ohrani na najsvetejšem kraju za službo božjo. Da so se ti lepi darovi zlili v prelepi kelih, so pa naša vrla dekleta darovale štiri sto kron denarja. Kelih je delo znanega mojstra Ivana Kregarja, speljano v renesančnem slogu. Okrašen je s šestimi skupinami pravih dragih kamenov in s šestimi emajlnimi podobami na zlatem dnu. Na stojalu so podobne presv. Srca Jezusovega, luške M. B. in sv. Frančiška z rana, na kupi pa simboli (znaki) vere, upanja in ljubezni. Naj nam bode presv. daritev v tem kelihu vir blagostanja za čas in večnost, naša požrtvovalna vnema pa vrstnikom in znanem vzgled in spodbuja!

d Iz Loškega potoka. Umrli je prejšnji teden gospa Karolina Rus, žena tovarnarja in posestnika g. Ivana Rusa. Lep pogreb je pričal o splošni priljubljenosti ranjce. Do 12 lepih vencev in ubrano petje treh žalostink v slovo pokojnici, je pa pokazal, kako naklonjeni so bili pokojnici tudi vnanji prijatelji in sorodniki. Pretresljivo je bilo od odprtem grobu slovo zapuščenemu soprogu in žalostnim otročičem od preljubljene mamice. Pa zeleni zimzelen na grobu nam kliče, da vidimo se nad zvezdami!

Notranjske novice.

Iz raznih krajev Notranjske.

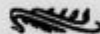
n Iz Postojne. Volitev se je vršila prav mirno. Od 859 volivcev jih je volilo 148. 124 glasov je dobil naš kandidat g. Ravnikar, 15 glasov se je glasilo na ime Novak, socialni demokrat, 9 glasov je bilo neveljavnih. — Lansko leto ustanovljeno izobraževalno društvo je v prvem letu delovalo prav pridno. — V društvu je bilo 17, predavanj. Uprizorile so se štiri igre. Knjig se je izposodilo 1450. Društvo je imelo dohodkov 593 K, kateri denar se je porabil za nakup knjig. Nekaj knjig je

dobilo društvo od raznih prijateljev v dar. Srčna hvala vsem darovateljem. — Na Novega leta dan uprizorijo mladeniči veseloigro »Čevljar«.

n Iz Zagorja. Našim živinorejcem se čudno zdi, ker se toliko časa ne pošlje naprošena ter obljubljena krma. Ponekod so jo že davno prejeli, pri nas pa še nič, le v Knežak so je dobili nekaj malega; govoriča se sliši, da v zagorsko občino ne bomo menda nič prejeli. Ali bo res tako?

n S Pivke. Pri nas na Pivki je vas Peteline, v kateri se kar nekako na debelo gospodari. Kakor slišim od tamkajšnjih vaščanov, je vaškemu oskrbnistvu že 10. oktobra potekla triletna doba, in nič se še ne sliši, da bi županstvo volitev razpisalo za novi vaški odbor, akoravno to cela vas želi. Sedaj gospodari samo podžupan s svojimi podvrženci po svoji volji. — Pivški opazovalec.

n Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki je priredilo na praznik sv. Štefana veselico. Uprizorili sta se igri: »Novi zvon na Krtnah« in »Vaški skupok«. Igralo se je razum malih pogreškov precej dobro, kar je pričalo burno ploskanje občinstva. Tamburaške točke so se ponavljale. Veliko smeha je povzročil tudi kuplet: »Regrut Mufel«. Dvorana »Društvenega doma« je bila natlačeno polna, kar je tudi povzročilo, da je ostal lep prebitek, kateri je namenjen bolnim rokodelcem. V imenu istih se na tem mestu izreka dobremu vrhniškemu občinstvu iskrena zahvala, združena s prošnjo, naj nam tudi v bodoče ohrani blagohotno svojo naklonjenost.

Iz raznih krajev.

Iz Sela. Bližnja ljubljanska okolica vstaja. Prva se je zganila stara šentpeterska fara. Po končanih volitvah, ki so nam dale za poslanca moža domačina, Mihaela Dimnika, so se sešli možje, vneti za delo, na shodih v Šmartnem na Posavju in pri nas na Selu. Ustanovila se je šentpeterska hranilnica in posojilnica po Rajfajznom načinu in pa kat. izobraževalno društvo.

Cleveland-Ohio. Čul sem od več rojakov, ki so prejeli pisma od svojcev iz Kranjskega o obilnem delu v Ameriki, da se je vse na bolje obrnilo po predsedniških volitvah Združenih držav. Čudno se mi zdi, da v stari domovini vedo o delu, mi pa ne. Naj nekoliko opišem položaj po volitvah. Vsakemu so znane bolj velike fabrike, kateri je bil že v Clevelandu, ki stoje okrog kranjskega selbine. Kot prvo naj omenim Lake. Eri. Aron. Co. ali po naše bolcovna. Bolcovna je delala po tri dni v tednu takoj po krizi skoraj do volitev. Sedaj dela včasih 5 do 6 dni, pa tudi se ustavi za en teden. Drugo naj omenim American Stil. & Vire. Co. ali dratovna Bakus. Ta stoji in bo stala do spomladi. Tu je bilo odpuščenih do 1500 ljudi, večina Slovencev. To je bil hud udarec. Tretja je angleška dratovna. Ta dela vsaki dan. Eni delajo tri dni na teden, drugi pa celi teden. Tudi pri tej je dosti delavcev doma, ker ni dela. Tretja je edšpil, tudi dratovna. Ta dela z vso močjo radi tega, ker Bakus dratovna stoji. Hadvar tovarna dela, a tudi ne, kakor bi morala delati. Fondre ali li-varne delajo po tri do štiri dni. King. bridge Co. ali tovarna, kjer delajo mostove, dela po 7 in pol ure na dan, ker nima naročil. Solina stoji že eno leto. Vse delo počiva. Tovarna za plin dela ponavadi vsaki dan. Kar je pa manjših tovarn, delajo po tri do štiri dni na teden, pa večina z majhnim številom delavcev. Edina tovarna, ki dela bolj kakor druge, je Vait ali White Avtomobil Co. Ta tovarna

dela s polno močjo vsak dan. Toda nikakor ne dobi tam delavce dela, ako ni prej delal. Večinoma jemljejo nazaj v delo svoje stare delavce, katere je bila odslovila ob krizi. Opuščenih je tudi dosti Slovencev. Dela je zelo malo. Brezposelnih delavcev je še obilo. Eni pravijo, da jih je še od 70.000 do 100.000 v samem Clevelandu. Zjutraj, ko gredo iskat dela, jih opaziš pred tovarno stati 50, 100 ali še več, ki tavajo po celi dan že mesece in mesece, ne da bi vedeli, kdaj se bo delo kje odprlo zanje. In ako vprašaš po delu, odgovorilo se ti bode, da ga nimajo. Zato ni prav, ako pišejo nekateri domov o obilnem delu, katerega v resnici ni sedaj v Ameriki. S takimi pismi se mnogi spravijo v nesrečo. Novi predsednik nastopi svojo službo 4. maja. Morda se bo potem obrnilo kaj na bolje. Zato svetujem vsakemu, kateri namerava iti v Ameriko, da se dobro preskrbi z denarjem s par sto dolarji. Ako pride sedaj semkaj, bo prav gotovo brez dela pet do šest mesecev. Vsak naj prinese polno možno denarja s seboj. Sicer je pa bolje sedeti doma, kakor brez dela biti v Ameriki. Tudi newyorški list poroča o velikem delu, v resnici je pa velika brezposelnost. Voščim srečno novo leto vsem znancem in prijateljem, posebno Antonu Novaku v Sodražici. »Domoljub« pa želim obilo naročnikov in predplačnikov. — M. N. in Iv. Dr.

Iz Boljuna pri Trstu. Spominjamo se dobro še tistih srečnih časov, ko so prihajali k nam kranjski vinski trgovci kot rešitelji našega brega. Pri nas so kupovali našo pristno bržanko, katera je slovela in upam da še slovi po vaši kranjski deželi kot najboljša vino. Zatorej se zopet obračamo do vas s polnimi kletmi vina, katerega bi tako radi prodali. Letošnje vino, tako pripovedujejo stari možje, je mnogo boljše, nego takrat, ko ste vi k nam prihajali kupovati. — Radi prebogatet letine je cena tako padla, da ga dobite na stotine hektolitrov po 26 kron. Vino je dobro in močno in po sedanjem vinskem zakonu naravno. — Željno vas pričakujemo in smo pripravljeni vam ustreči tako, da bomo vsi skupaj veselili zapi z našim slavnim pesnikom Vodnikom: »Živela mati bržanka, da nam nikoli ne zmanjka«. — Kdor hoče boljše pojasnila in gotovega spremstva od postaje v Boljunc, naj se obrne na Janeza Maver, cerkvenika v Boljuncu, pošta Boršt pri Trstu.

— **Iz Cerkna na Goriškem.** Škoda bi bilo, ako ne izvedo tudi v drugih krajih, kako svobodoljubni so naši liberalci, od katerih se nekateri še celo ponašajo z akademsko izobrazbo. Tukajšnje »Katol. izobraževalno društvo« priredilo je nedavno s sodelovanjem idrijskih in domačih telovadcev veselico v proslavo papeževega in cesarjevega jubileja. Veselica se je vsestranko izborna obnesla, kar je svobodomiselnih liberalce grozno bolelo. Nekateri od teh razsvitljencev niso mogli drugače, kakor da so pri veselici nekoliko, recimo netaktno se vedli. Prečastiti gospod dekan g. Knavs je to potem javno grajal — ni pa imenoval nobenega. Vsi tisti, ki niso demonstrativno nobene zastave razobesili (bilo jih je samo 12) so zaradi tega preč. g. dekana prišli v župnišče zmerjat in mu celo žugali, da ga boš s pasjim bičem izgnali itd. Ali ni to res olaka in svoboda, ki cvete v Cerknem v dvajsetem stoletju? Liberalci naj bi smeli delati kar bi se jim poljubilo — a duhovnik vnet za vse lepo in dobro, ta pa naj bi ne smel niti ziniti in ožigosati brezverskega početja gotovih ljudi Masarykovega kalibra. Seveda ti tiči

si žele le Šortljevih orlov, kateri bi jim pustili delati kar bi oni hoteli in bi radi vsestransko delavnega gospoda dekana zaprli v zakristijo. — A ti časi so hvala Bogu minuli, da bi zavedni dušni pastir prepustil svoje ovčice grabežljivim volkovom. Cerkliani pa znano ceniti trud prečastitega gospoda dekana in zato se krog njegovih privrženec vedno razširja — a krog nasprotnikov se pa vedno taja in kmalu bo ostal sam general ocvirkovca s svojima adjutantoma. Preč. g. dekana ne bodete vstrašili — to vemo in mi le želimo, da bi bilo na Goriškem veliko njegovih posnemovavcev.

Razne stvari.

Draga šala. Na Dunaju je imel nek trgovski pomočnik prijatelja pri vojakih, in sicer v tamkajšnjem pešpolku Marija Terezija. Pred kratkim mu je poslal dopisnico pod šaljivim naslovom: »Gospodu N. N., čisto navadnemu prostakemu (gemeinen) pešču v c. in k. pešpolku M. T., Tu«. — Gotovo bi tega naslova »prostak« prav nič ne bil zameril svojemu dobremu prijatelju, marveč bi se bil le smejal. Toda usoda je hotela, da so v pisarni oči strogega predpostavljenega padle na ta naslov. . . . Dopisnica je bila konfiscirana in presenečeni »prostak« je moral, hoče-nočeš, tožiti svojega prijatelja radi razžaljenja časti. Pri sodišču se je sicer trgovski pomočnik izgovarjal na svoje dobro prijateljstvo z vojakom, da se je le šalil itd., toda vse ni nič pomagalo — obsojen je bil na 60 kron globe.

Protestantska nestrpnost. Edmund Talbot, brat norfolškega vojvode, je stavil v angleški zbornici predlog, naj se odpravijo zadnje, še iz 16. stoletja pohajajoče izjemne postave proti katoličanom. Dasi vse te postave nimajo prav nobenega smisla več in so popolnoma nasprotne svobodomiselnih angleški ustavi, se je vzdignila takozvana »Protestantska alijanca« ter v posebnem manifestu na parlament izjavila, da je, ako se stare in čestitljive protikatoliške postave odpravijo, v nevarnosti prestol, da ima Talbotov predlog značaj zarote proti ustavi, in nadalje očita vladi ter zbornici lordov, ki je v soglasju z vlado sprejela ta predlog v prvem branju, da s tem podpirata rovanje Vatikana ter jezuitov. Namen angleških katoličanov da je strmoglaviti sedanjega vladajočega rodbino ter postaviti na angleški prestol princeso Marijo bavarsko, katoličanko. Da je zlasti slednje vzbudilo v vseh pametnih angleških ter vladnih krogih občo veselost, je samoposebi umevno, kajti hujše bedarije si pač ni moč misliti. Značilno pa je, kako sta si angleška »Protestantska zveza« in nemška »Evangelischer Bund« podobna, kadar gre za preganjanje katoličanov, dasi se imata za tolerantna in svobodoljubna!

Državna glasbena skušnja. Pri nedavno se vršilih c. kr. državnih skušnjah za pouk v glasbi so bili preizkušeni sledeči kandidati glasbene šole Kaiser: za glasovir: S. Blandina Bitt (Tešin), gg. Rob. pl. Baraniecki, Valter Lehner, Karol Mangold; za violino: S. Cele-

stina Schmid (Vöcklabruck) in g. M. L. Goldis (Odesa), slednji v glavnem predmetu učence g. Osk. Stock; za petje: S. Celestina Schmid, gg. Rob. pl. Baraniecki, Adolf Günzburg (v glavnem predmetu učence g. Emil Sattlerja), Valter Lehner, Karol Mangold; za orgle: Rob. pl. Baraniecki in Robert Doležal (Sp. Tanovice). — Cenike zavoda (počitniški tečaj [16. julija — 10. septembra], tečaj za državno skušnjo in kapelnike, operna šola, pismenoteoretični pouk itd.) na zahtevo od šolske pisarne Dunaj VII/1, Zieglergasse 29.

Slabosti,

Nr. — il, krčev, bolečin ne poznamo, odkar rabimo Fellerjev fluid s znamko „Elsa-fluid“. Dvanajstorka za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri F. V. Fellerju v Stubič trg Elza Dada.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 31. dec. 1908.

Pšenica, domača	25 1/2
Rž	18—19
Oves	18—50
Ajda, črna	19—
Ajda, siva	18—
Proso, rumeno	17—
Proso, belo	18—
Ječmen	17—
Fižol, koks	28—
Fižol, mandalon	26—
Fižol, ribenčan	27—

Besedna uganka.

a	soglasnik
aaa	strupena žival
aočd	orožje
dde	del glave
e	soglasnik
egi	slaščica
ijklm	domača žival
klilm	župnija na Gorenj.
mmnoo	oseba na ladji
prrrr	roparica
šuv	domača žival
v	soglasnik

Kaj se bere po sredi od vzgor na vzdol?

Rebus.

E^{selo} No 100 ŽE limono

VI star Ime

'doml

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 24. decembra:

17 49 4 87 5

Dunaj, 24. decembra:

30 5 51 21 23

Kje je dekla?

Strmite!!!

4 pare čevljev za 7 kron

Valec nakupa velike zaloge čevljev se prodaja le kratko čas po čudovito niski ceni. Dva para čevljev za gospode in dva para damskih na trak s močnimi podplati, mešano okovani, s izredno fino usnjeno peto, zelo elegantni, najnovjša fasona, modni. Velikost v cm ali po številu. Vsi 4 pari le 7 K. Pošljite po povzetju. Zamenja denar, tudi denar nazaj. 3474

M. Kauffler, Krakov 109.

3198 4-1

Centiki zastoj. Plačila po dogovoru.

GRAMOFONI

najboljše in najbolj poučno bontončno darilo.

Aparati od K 20.— višje plošče 1.— fonografi 9.— valji 0-80 12letni obstoj trdne jamci za resno postrežbo.

Valerija Kirchner, centrala in razpošiljalnica Dunaj III. Landstr.-Hauptstrasse 5, Mezianin.

Na revmi

in trganju bolehalo-čim naznanim rad zastoj pismeno, kako sem bil ozdravljen svoje mučne, zastarele bolezni.

Karol Bader Monakovo (München) Kurfürstenstr. 40. 1895

Posojila

zanestiživim ljudem, zasebnikom in trgovcem, 200—5000 izkazana rešila, diskretna rešila. Dieckmann, Berolin 3212 Prinzenstr. 76. 3-1 Poštnina za nazaj se prosi.

Vajenca

sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji Anton Bajec, umetni trgovski vrtnar v Ljubljani, Karlovska cesta števil. 2, ali pa cvetlični salon Pod trančo. 3283 2-1

Dobri in : po ceni :

so izdelki prve tvornice ur Hanns Konrad, c. in kr. dvorni založnik v Mostu št. 876. (Češko.) — Prava nikl. avlar. „Roskopf“ šepna ura K 5.—. Konkurenčna budilka K 2 90. S ponoči se svetlim kazalnikom K 3 30. Ura z nihalom K 8 50 Triletno pismeno jamstvo. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja proti povzetju ali če se denar naprej pošlje. 2162 10-3 Bogato ilustrirani glavni katalogi zastoj in franko.

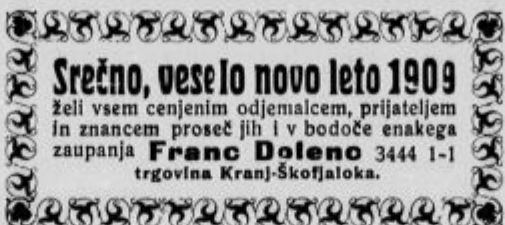
Proti prehlajenju, trganju po udih, bolečinam v členkih in enakim boleznim učinkuje izborno Fellerjev rastlinski sok. Več v oglašju.

IZJAVA.

Jaz **Franciška Mikuž**, iz Pečnika izjavljam, da s svojo trdi vijo glede odpiranja pisem nisem hotela žaliti **g. Mavrina** ali njegove rodbine.

3473 1-1

Franciška Mikuž.

Srečno, veselo novo leto 1909

želi vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem prosi jih v bodoče enakega zaupanja **Franc Doleno** 3444 1-1 trgovina Kranj-Škofjaloka.

Franc Juvan

posestnik in mlinar **Spodnji Gameljni**, p. Št. Vid nad Ljubljano priporoča svoje izborne **mlinarske izdelke**, kot moko, otrobe itd.

Na prodaj imam dve domačiji

v Temeniol pri mali cesti

z vsemi gospodarskimi poslopji, 20 mernikov posetve, travnik in hosta, dovolj za svojo porabo. Ena domačija se proda za K 8000.—, druga pa za K 6000.—. Naslov se izve pri **Ivanu Škufca**, Draga, pošta Višnjagora. 3439 (1)

Pozor!

Pozor!

Slavnemu p. n. občinstvu Bleda in okolice najvjudneje naznanjam, da sem ustanovil veliko zalogo **mrtvaških krst (rakev)**

vsake vrste po najnižjih cenah. V obila naročila se priporočam velespoštovanjem

Matevž Gogola, 3420 (4-1)

mizar na Bledu nasproti „Blejskega doma“.

Mizarskega pomočnika

sprejme takoj v službo **Matija Baloh**, mizar na Breznici, p. Žirovnica. Gorenjsko. 3406 2-1

V najem

pod ugodnimi pogoji se odda stara, dobro znana

gostilna in mesarija

pri „Preslju“ v Črnomlju.

Natančnejša pojasnila daje gospod **Jožef Jerman** v Črnomlju hišna št. 41. 3423 (2-1)

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarnički prakil, katero izvirajem že 25 let, se mi je posrečilo, stasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti lapanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kaplor št. 1**. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v 2 lončiča 5 K. Prosim, da se mi roči samo od mene. Naslov je: **Dr. Jurijčič**, lekarnar v Pakracu št. 65. Slavonska. Denar se pošlje naprej ali s polnim povzetjem. 3141 10-1

P. n. občinstvu vjudno naznanjam da mi je podelila c. kr. vlada

koncesijo za posredovanje za nakup in prodajo raznih zemljišč, stavbišč, posestev, gozdov, travnikov, njiv i. t. d.

Kdor želi kaj kupiti ali prodati, naj se izvoli blagohotno obrniti na mojo posredovalnico, kjer dobi pojasni'a, bodisi glede nakupa ali prodaje.

Se priporočam **Loreno Rebolj**

3186 1

Kranj, Glavni trg 189.

Naročite cenik ur

zlatine in srebrnine, ki ga pošljem zastoj in po 3134 štnine prosto. 26 2

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih tvrdk, ampak obrnite se na trvdko

FR. P. ZAJEC,

ur in edini zastojnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Star. trg 20.

Od 25. decembra 1908 do 25. januarja 1909.

prodajam v Šolskem drevoredu na svojih stojnicah na levo od jubilejskega mostu

prima slanino

brez kože, od prašičev iz lastnih pitališč.

I. vrste kg. 1 50., II. vrste kg. 1 30.

Meso istih prašičev

I. vrste kg. 1 40., II. vrste kg. 1 20.

Velespoštovanjem

ELIJA PREDOVIČ

podomače „Židan“.

3471 4-1

Lepe, sveže, brezvejne bukove hlode

dolge 1'80 in 2'35 m 2888 5

kupuje po najvišjih cenah
franko kolodvor kupca ali prodajalca

Fran Švigelj

tovarna stolov, Breg, p. Borovnica.

Naznanim slavnemu občinstvu, da
prodajam vsakovrstna 3248 4-1

pristna vina

po zelo znižanih cenah.

Se priporočam z velespoštovanjem

I Graiser

zaloga vina, Primskovo pri Kranju.

Združene tovarne za volnino prodajajo letos
zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kočev za konje

za ceno 1e K 4-40 komad in K 8-60 za par
(6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj.
Ti debeli, trajno trpežni kočevi so topli
kot kožuovina, temnosivi, okoli 150/200 cm
veliki, torej lahko pokrijejo otelega konja.
Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju
ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico
združenih tovarn za kočev

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastojni in franko. — Za neugaja-
joče se zavežem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od
kolararjev v Radavcu, Komarno in Brody, župnika
Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu,
posestnika Weichb., rja, Ilosva, Grünwalda, Zor-
kovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobro-
stany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Manken-
dorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina
Fohringerja in dr. 2267

Ceno posteljno perje.

1 kg sivlega skubljenega perja K 2, polbelega K 3-80,
belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8,
sivlega puha K 10, prsnega puha K 12, od
5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato na-
polnjene, iz zelo gostega, jsko trpežnega, rdečega, modrega, belega
ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica velikosti 170x110
cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako
lepim mehkim perjem K 10, s polpuhom K 20, s puhom
K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3,
K 3-60, K 4. Proti povzetju razpošilja poštne prosto
pri naročilu od 10 K naprej.

Maks Berger v Džšenici št. 223.

Češki les. 2599 52-5

Za neugaja-joče denar nazaj. Ceniki zastojni in pošt. pr

Kje se dobe najboljši poljedelski
stroji, kakor mlatilnice, gepeljni,
čistilnice, preše za sadje i. t. d.?
1703 Edino le pri: 26-9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta
štov. 1., Valvazorjev trg štov. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz
najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni,
ker se istih proda na tisoče in tisoče ko-
madov in se ravno radi tega, ker se jih iz-
deluje v velikih množinah, dobivajo po
nižjih cenah. Moji stroji so povsod
jako priljubljeni. — Obračajte se na
mojo trdko pri nakupu stavbenih po-
trebščin, portland-cementa, traverz, že-
lezniških lin in druge različne železnine
in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

BUDILKA Z ZVONILOM K 6'50

z bitno opremo liki zvonu. 2049

1 kakovost, 3 uteži, bije pol
in cele ure, budi z glasnim
zvoncem, s pomočjo svetlečim
steklenim cifernikom, v lepo
poliranim okroglem okviru,
30 cm premer

kron 6-50.

3 letno jamstvo. — Razpošilja
po povzetju

Maks Böhnell

Dunaj IV.

Margaretenstr. 27/19.

Cenik s 5000 slikami zastoj
in franko.

Najboljši češki izvor!

Ceneno posteljno perje!

S. Benisch

1584 25-12

najfiniji prani puh 12 K. — Pri odjem 5 kg se pošlje franko.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega,
jako trpežnega, rdečega, modrega, belega
ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica, 180 cm dolga,
110 cm široka, z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm
široka, napolnjena z jako lepim, mehkim perjem 10 K, z
izredno finim polpuhom 20 K, z najfinijim sivim puhom
24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine
3 K, 3 K 50 v., 4 K. — Za neprimerno denar nazaj. Zamenjava
dopustna. Pošilja proti povzetju od 15 K višje franko S. BENISCH
v Džšenici št. 71 Cechy. — Ceniki zastojni in franko.

Priporočam se slav. občinstvu slo-
venska trgovina pri

„Češniku“

2554 v Ljubljani 7-5

Stritarjeva ulica — Lingarjeva ulica
po celem svetu znana.

Velika izbira jesenskega in zim-
skega blaga za ženske in moške
obleke, kakor tudi zimске velike rute,
žametaste, ženslate, svilnate šerpe in rute.

Popolna oprava (balšič) za neveste.

Strogo poštena postražba. Cene najnižje.

Slavnemu občinstvu naznanjam,
da sem **otvoril na Vrhniki**
delaavnico za klaparsko in
ključavničarsko obrt ter
napeljava vodovodov in se
priporočam v solidno in ceno
izvrševanje vseh v to stroko spa-
dajočih del. 3449 2 1

Z. velespoštovanjem

Ivan Leskovec

ključavničar in klepar na Vrhniki.

Vina.

Turška Lešnik & Co.

veletrgovina z vinom

v Ilirski Bistrici, Notranjsko,

razpošilja zajamčeno naravna
istrijanska vina po najnižjih

cenah! 3446 4-1

Vzorci in ceniki na zahtevo!

Skupna rezerva sklepom 1907 čez stotisoč kron.
Upravno premoženje sklepom 1907 3,600.000 kron.

Zadružnikov čez 550.

Glavna posojilnica

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani,

pisarna na Kongresnem trgu št 15 nasproti
nunske cerkve obrestuje hranilne vloge po

4 3/4 %

t. j. K 4-75 za vsacih 100 kron, takoj od dneva
vložitve, pa do dneva dvige, brez odbitka
rentnega davka. Hranilne knjižice se spreje-
majo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje
pretrgalo. 3418 1

Uradne ure od 8. do 12. ure dopoldne
in od 3. do 6. ure popoldne.

Tekoči račun v Avstro-ogreki banki v Ljubljani.

Račun poštne hranilnice št. 49086. Telefon št. 135.

Se vedno najboljše in najcenejše so naše :

slamoreznice

katerih imava nad 100 v zalogi in si vsakdo najlažje izbere.

Tudi vse druge stroje za kmetijstvo in mlekarstvo imava v zalogi po najnižjih cenah.

Kdor si torej misli slamoreznico kupiti, naj ne zamudi priložnosti in naj zahteva najin ilustrovani cenik, katerega dobi vsakdo 2737 zastonj in poštne prosto. 26-4

Karl Kavšeka nasledniki

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

Krepkega dečka

ki je spolnil 14. leto; sprejme pod zelo ugodnimi pogoji v uk pekarija **Lovro Sušnik v Škofji Loki.** 3353 2-1

Slovenska trgovina

„Pri platnarici“

Pogačarjev (sadni) trg šte. 3
priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo 2555 6

manufakturnega blaga.

Nizke cene! Točna postrežba!

3 učence

za kamnoseško obrt
sprejme takoj tврdka Feliks
Toman v Ljubljani. 3251

Svoji k svojim!

Semenska trgovina, edina slovenska,
odlikovana in strokovno urejena in
umetno vrtnarstvo je

Alojzija Korsika v Ljubljani,

katera obstoji že 34 let in ima v zalogi 460 vrst najboljših poljskih zelenjadnih in cvetličnih semen, za katere kakovosti jamčim. Posebno za to leto sem se preskrbel tako, da morem vsem zahtevam ustreči. Moja semena so vsa pri deželnem kmetijskem kemičnem preizkuševališču preizkušena. Tu se tudi izdelujejo venci in šopki sveži in suhi, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Cenik za leto 1909 je brezplačno na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem

3299 10-1

Alojzij Korsika.

Dobro izurjenega, spretnega strugarskega pomočnika

sprejme takoj v stalno službo **Fran Švigelj**, tovarna stolov **Dr. J. Borovnica.** Plača po dogovoru. 2887 5

Budilka

stolpnim zvonom, kakor 30 ur idoca, ki bje ure in polure ter ima glasen bud. zvonec, s svetlozlatim okvirjem, 30 cm v premeru, kazalnik s steklenim vložkom s tremi uleži, 3 letnim pisanim jamstvom samo K 660 samo 8 ponoči svetloim kazalnikom K 7-20. Nikak ridko! Zamena dovoljena ali denar nazaj! — Razpošilja proti povzetju ali prejvposlati denarja Prva tvojalec ur v Brüxu

Hanns Konrad

c. in kr. dvorni založnik

v Brüxu št. 567 (Češko).

Bogato ilustrovani cenik s nad 3000 podobami pošljem na zahtevo zastonj in franko. 9025 10 1

Dobre harmonike K 4'80.

Nad 50.000 komadov razprodanih.
Nikake carine! Jamstvo! Zamena dovoljena ali pa denar nazaj.

Št. 300 3/4, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 cm K 4'80. — Št. 677 1/4, 10 tipk, 1 reg., 28 gla., vel. 30/15 cm K 5'20. — Št. 656 3/4, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., v. 30/15 cm K 5'40. — Št. 305 3/4, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 24/12 cm K 6'20. — Št. 663 1/4, 10 tipk, 2 reg., 50 glasov, vel. 31/15 cm K 8.—. Sola za samouk k vsaki harmoniki zastonj. Pošilja proti povzetju c. kr. dvorni založnik

Hanns Konrad

razpošiljalnica glasbil v Brüxu
2624 šte. 1011 (Češko). 10-1
Glavni cenik s 3000 slikami zastonj.

Lepa novoletna darila.

Domača najcenejša in najbogatejša tovarniška zaloga na Kranjskem, izvoz ur, zlatnine in srebrnine na vse kraje sveta.

Najfinejši šivalni stroji, kolesa in vse kolesarske potrebščine.

Na ogled in obisk vljudno vabim

Franc Čuden

Naročujte lepe cenike s koledarjem zastonj!
Naslov: Fr. Čuden, Ljubljana.

urar, trgovec, posestnik in delničar tovarn švicarskih „Union“ ur.
V Ljubljani, nasproti frančiškanske cerkve.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo **kot gotov denar**, ne da bi se njih obrestovanje **prekinilo**.

Rentni davek plača hranilnica sama.

Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

1955 2

POZORI ČITAJI POZORI

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črelih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

3139 10-1

BOLESTNO ZDRAVLJE. SLABOMU JAKOST.

Delovanje izvrstno, vseh sigurno. Cena ja za 12 steklenic (1 dvanajstotica) 5 K franko ne vsako pošte po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURISIĆA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Zahtevajte zastoni

In franko naj veliki ilustrirani cenik s nad 3000 podobami ur, zlatine, srebrnine itd.

Prva tovarna ur v Brúku št. 936 (Češko)

Hanns Konrad
c. in kr. dvorni založnik.

Prava švicarska nik. ank.-remont. ura, sistem Bockorf K 5-1, 3 komadi K 14-1. Registr. Adler-Bockorf nik. ank.-rem. ura K 7-1. Prava srebrna rem. ura K 40. Nikak risko! Zamena dovoljena 3022 ali denar nazaj. 50 7

Zastoni in poštine prosto

pošljem vsakomur veliki in bogato ilustrirani glavni katalog nad 3000 podobami vsakomur vrstnih solidnih, dobrih in cenih glasb. izdelkov.

C. in kr. dvorni založnik
Hanns Konrad
razpisljalnica glasbil v Brúku na Češkem.

Gosli za 400 brez luka K 480 550, 6-1 in višje. Lok za gosli K 080, 1-1 in višje. Nikak risko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. 7

Puškol

Landaster . od K 26-1
Flöbertpuške . . . 8-50
Pištole . . . 2-1
Samokresi . . . 5-1
Poprave ceno, ilustrirani cenik franko. 2370 11
F. Dušek. Opočno 123, Čechy.

Odlikovano. Ustanovljeno 1870
Vse vrste lovskih pušk, dvocev, risanic, trocev, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim porokstvom naravnost od to-1289 varne orožja 52-29

Anton Sodja,
Borovlje, Koroško.
Bogato ilustrirani ceniki zastoni in franko.

FR. ŠEVČIK, puškar
v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.
2049 Cenik na zahtevo zastoni. 20-16

Protin

revmatizem, irganje, celo najbolj zastarela bolezen se naglo in zanesljivo odpravi z zavijanjem iz rasti. snovi pripravljen. **Rommel-ova oja proti protinu in reumi.** Vsako drgnjenje brez uspeha. Steklenica z navodilom K 6-1. Številna, sijajna priznanja.

Chem. Pharm. Laboratorium
KARL REMMEL, Lands-
hut 109, Bavarsko.
2573 26-10

Ako hočete svoje dete

imeti zdravo, veselo in duševno se živahno razvijajoče, dajte mu **dr. Hommel-ov** Haematogen. Ne dajte si pa usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj! 1935 26-17

5000 ur zastoni.

Cenik pošljem vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Rosk. pal.	Kron	budilka	Kron
srebr. ros. 6-1	3-1	z bity. n. zv. 9-1	3-1
želez. 7-1	3-1	z bity. n. zv. 9-1	3-1
srebr. dvoj. plašč. 8-1	3-1	kuhinjska. 3-1	3-1

izvirne Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios, Amalfa, c. kr. preisk. od K 15, kakor tudi zlatina in srebrnina po izr. tov. cenah. 31. tno jamstvo. Zamena ali denar nazaj. 2409 11

Max Böhnell, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/19, v lastni hiši.

Zapriskani ceniki in večak. — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1840. — 5000 slik v katalogu zastoni in franko.

Ustanovljeno 1832.

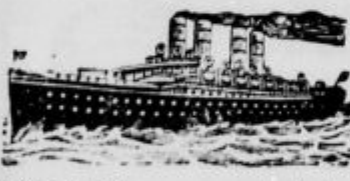
Priznane najboljše oljnatne barve

zmlete s stroji najnovejša sestava, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stekl. kleja. — Založba slikarskih in plesarskih predmetov.

ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Ameriko In Kanado

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

orožja s 2927 50 **Cunard Line**

Bližnji vhod iz domače luke

Treta: Pannonia 5. jan., 23. febr. 1909., Carpathia 4. marca 1909.)

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), dne 6. februarja, 27. febr., 20. marca, 17. aprila, 8. maja, 29. maja 1909, Mauretania 23. jan., 13. febr., 6. marca, 3. aprila, 24. aprila, 15. maja 1909.

Pojasnila in vožnje karte pri **Andreju Odiasok**, Ljubljana, Slomškova ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

K 515.000

glavni dobitek

15 vsako-
letnih 15
žrebanj

pri nakupu šest, gotovo izžrebanih orig. srečk, ki se vedno zopet lahko prodajo.

6 orig. srečk:

1 avstr. rdeč. križa

1 ital. rdečega križa

1 logersk. rdeč. križa

1 basilika „Dombau“

1 srbska drž. tobač.

1 Joszif „Gutes Herz“

Prilodnji dve žrebanji

že 2. in 15. jan. 1909.

Vseh 6 orig. srečk za skupno ceno 181 K ali v 36 mesečnih obrokih po 6 K

Ze prvi obrok sagotovi igral. pravico do vseh originalnih srečk pod oblast. nadzorstvom.

Cenik žrebanja „Novi dun. Merkur“ zastoni.

Menjalnica OTON SPITZ Dunaj I., Schottenring samo 26, vogel Gonzagagasse. 3064

Izšel je občeznani Legvartov

Koledar

za

kmetovalca 1909.

IV. zelo popolnejši letnik z vsebino:

Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila živinoreji, krmljenje goveje živine in prašičev.

Mlekarstvo, preiskovanje in bolezni mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja. Živnozdravništvo. Vinoreja. Tabele za merjenje lesa. Merjenje lesa. Preračunavanje v kile, orale in hektarje. Koledar in še mnogo drugega, v umnem kmetijstvu preko-ristnih navodil.

Vezan je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1-80, in se naroča pri

IV. Bonaču v Ljubljani.

Vsled prihranitve dragega povzetja se naj znesek naprej doloži.

Ustanov. 1. 1854.

Prva domača slov. pivovarna

Telefon št. 210

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana Wolfve ulice št. 12 Ljubljana.

Priporoča slav. občinstvu in spošt. gostilničarjem svoje izborno

:: marčno pivo ::

v sodcih in steklenicah.